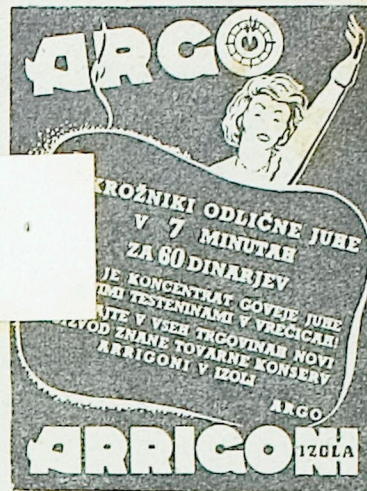

Žagar Marija
Ulica OF 13
Koper

Izhaja vsak petek. Izdaja Časopisno-založniško podjetje »Primorski tisk« v Kopru. Naslov uredništva in uprave: Koper, Kidričeva 26, tel. 170. Posamezni izvod 10 din. Celoletna naročnina 500 din, polletna 250 din, četrtletna 130 din. Za inozemstvo znaša letna naročnina 1000 din ali 8,5 am. dolarja. Bančni račun 65-KB-1-181. Prilogo »Uradni vestnik okraja Koper« prejema naročniki brezplačno. Rokopisov ne vračamo.

Imamo nov okrajni ljudski odbor

Po vseh devetih občinah koprškega okraja so imeli v torek, 5. t. m. novoizvoljeni občinski ljudski odbori svoje prve seje, na katerih so potrdili mandate izvoljenih odbornikov, nakar so le-ti prisegli, si psovod iz svoje srede izvolili predsednike občinskega ljudskega odbora ter ustrezno število odbornikov za oba zbora okrajnega ljudskega odbora.

Tudi ob tej priložnosti je močno prišlo do izraza potrdilo dosedanjih pomembnih uspehov, ki so jih dosegle naše občine v času nove komunalne ureditve, saj so po vseh naših občinah znova izvolili za predsednike občinskih ljudskih odborov iste tovariše, ki so že doslej uspešno vodili občine našega okraja. Tako so za predsednike občinskih ljudskih odborov izvoljeni: Divača — JANKO VALENTINČIČ; Hrpelje — ANTON OVČARIČ; Ilirska Bistrica — ANTON GUSTINČIČ; Izola — SREČKO VIČIČ; Koper — MIRKO JELERČIČ; Piran — FERLIGOJ DAVORIN;

Fajdiga, Slava Ogrizek in Jože Može (Postojna); Stane Škrabar, Alfonz Grmek, Benčič Angela, Stanko Kralj, Stane Lovrenčič in Bogomir Mahnič (Sežana).

V zbor proizvajalcev okrajnega ljudskega odbora so bili izvoljeni: Ivan Browinsky in Ludvik Prunk (Divača); Peter Čebolin, Zvonka Tul in Zorko Sluga (Hrpelje); Franc Stegnar, Adolf Milostnik, Danica Bubnič, Janko Stadler in Ciril Lovce (Ilirska Bistrica); Jože Trampuž, Jože Božič, Emil Zlobec, Franc Kranje, Franjo Mihna, Slava Loganes (Izola); Franc Pečar, Danilo Petrinja, Viktor Ropret, Mario Santin, Branko Jerkič, Marcell Ro-

žanc, Izidor Loredan, Rudi Tavž, Franjo Kocjančič, Bruno Sabadin, Danijel Šik in Rafael Bržan (Koper); Marijan Stanič, Tone Šturm, Anton Martinčič, Franc Bratož, Anka Podržaj in Franc Čopi (Piran); Franc Vadnal, Ivan Kruh, Jože Bitenc in Anton Hreščak (Pivka); Slavko Humar, Adolf Gerželj, Janko Požar, Jože inž. Drnovšek in Edo Turk (Postojna); Vilko Žiberna, Jože Vode, Fran Pirjevec in Darko Šuc (Sežana).

Oba zbora okrajnega ljudskega odbora bosta na svoji prvi seji okrog 15. t. m. izvolila predsedstvo in ostale organe okrajnega ljudskega odbora.

»SPUTNIK II« KROŽI PO VESOLJSTVU

TRIUMF SOVJETSKÉ ZNANOSTI

V nedeljo zjutraj so v Sovjetski zvezi izstrelili drugi umetni satelit. Sovjetska zveza je v počastitev 40-letnice oktobrske revolucije presenetila svetovno javnost s tem, da s satelitom kroži po vsemirju prvo živo bitje: pešca Lajka. Satelit tehta 509,3 kg in leti v višini 1500 km. Zemeljsko oblo preleti v 102 minutah, kot proti ekvatorju pa znaša 60 stopinj. Satelit so spustili s hitrostjo približno 8 km na sekundo.

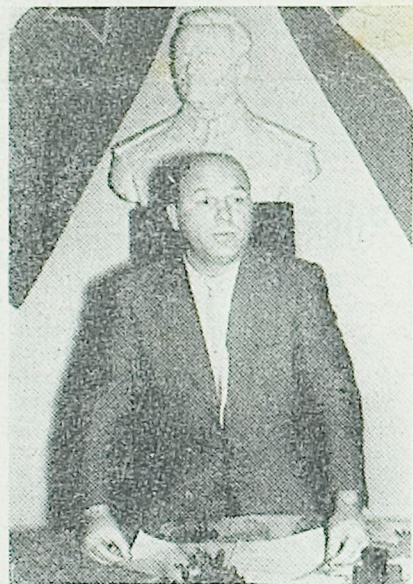
Znanstvene postaje iz vseh dežel, ki zasledujejo gibanje satelita poročajo, da sprejemajo znake, ki označujejo razne podrobnosti o merjenju kozmičnih žarkov, intenzivnosti sončne energije v ultravijoličnem pasu, ki bodo pripomogli rešiti marsikateri pomembni problem s področja geografije, meteorologije, biofizike in drugih panog znanosti. Razen tega zasledujejo znanstveniki znake, ki dajejo podatke o

utripanju srca, o dihanju, o krvnem pritisku in drugih fizioloških reakcijah psice Lajke.

Drugi Sputnik bo po mišljenju nekaterih znanstvenikov krožil po vsemirju znatno delj kot prvi. Ker je dokaj velik, so ga v torek zjutraj lahko s prostim očesom videli nad Beogradom, ko se je pojavil na jugozahodnem obzorju, bil svetlejši kot zvezda severnica, preden pa je izginil na severovzhodu pa je ponovno zablestel. Zaenkrat astronomska opazovalnica v Beogradu ni mogla ujeti tako jasnih signalov s satelita, kot so bili znaki s prvega Sputnika.

Nova vseljudska organizacija v Egiptu

V Kairu so objavili ustanovitev prve politične organizacije novega režima — Ljudske zveze. Cilj te organizacije bo ustvariti socialistično, demokratično in združeno društvo, v kateri ne bo političnega, socialnega in gospodarskega izkoriščanja. Kot začasnega predsednika Ljudske zveze so izvolili predsednika republike Naserja.

Tovariš Mirko Jelerčič je bil po predlogu skupine desetih odbornikov ponovno z aklamacijo izvoljen za predsednika novega Občinskega ljudskega odbora v Kopru.

Pivka — MILAN ZAKRAJŠEK; Postojna — JOŽE BAŠA in Sežana — ALFONZ GRMEK.

Občinski ljudski odbori so ob tej priložnosti izvolili tudi svoja zastopstva, ki sestavljajo novi okrajni ljudski odbor. V okrajni zbor so izvoljeni:

Janko Valentinič, Ivan Prelec in Ivan Dolgan (Divača); Jože Gabršnik, dr. Stanko Kovačič, Jože Mahnič, Anton Ovčarič in Ivan Ludvik (Hrpelje); Ivan Mavsar, Anton Guštinčič, Ivan Sežan, Rado Škrli, Josip Prosen, Alojz Čeligoj, Jože Batista, Marija Vogrič in Franc Škrli (Ilirska Bistrica); Albin Duje, Srečko Vičič, Drago Dolinšek, Nerino Gobbo in Bruno Štapančič (Izola); Albert Jakopič, Miran Bertok, Jože Hočvar, Marija Aljančič, Mirko Jelerčič, Bojan Kardelj, Karel Štrukelj, Karel Klun, Zoran Zlobec, Ivan dr. Kastelic, Fani Jereb, Ambrož Hrovatin, Anton Peroša, Jože Jurinčič in Mirko Bembič (Koper); Davorin Ferligoj, Jakob Draksler, Ivan Požar, Ricardo Giacuzzo, Vera Sotlar in Anton Ukmar (Piran); Milan Zakrajšek, Franc Klobučar, Ivan Damej, Albin Kuret in Anton Kaluža (Pivka); Julij Tičl, Franc Kralj, Jože Baša, Miran

Clani novega občinskega ljudskega odbora Koper na skupnem zasedanju obeh zborov na prvi seji minuli torek, ko so izvolili predsednika in svoje predstavnike v novi OLO Koper

Naš pozdrav ribičem

Pozdravljeni, tovariši ribiči!

Prekaljeni v boju z morskimi valovi, z vetrovjem, dežjem in soncem in nočno temo, ko dan za dnevom trgajo iz morskih globin srebrni, utripajoči zaklad in s tem bogatijo našo prehrano, so slovenski pomorski ribiči pričakali jesen in s tem konec ulova modre ribe. Ko zdaj polagajo obračun svojega dela — ki pa je bolj ali manj odvisno od muhaste narave — si lahko čestitajo, da so storili vse, kar je bilo v njihovi moči. Storili so vse, da bi bil ulov čimboljši in večji, da bi skupnosti prispevali čimveč in dali kar največji delež k naporom naših delovnih ljudi, ki se v tovarnah in delavnicah, na polju, pašnikih, sadovnjakih in vinogradih, po šolah, uradih in javnih lokalih trudijo vsak po svojih najboljših močeh.

Trudijo se in prilagajo kamen na kamen za visoko stavbo socializma, za boljše življenje delovnih ljudi Jugoslavije. Pri tej graditvi imajo tudi naši ribiči svoj pomemben delež. Ne bilo bi prav, če jim tega ne bi glasno priznali. Kakor je vsakoletni obračun dela praznik za sleherni naš delovni kolektiv, ki takrat ugotavlja svojo življenjsko moč in sposobnost, tako je vsakoletni zaključek ulova modre ribe po končani lovni sezoni tudi za naše ribiče praznik. Pravi praznik ki ga vsako leto spremljajo zdaj že tradicionalne prireditve. Ob njih smo se Slovenci šele prav zavedli, da imamo svoje morje, svoje ribiče in svojo trgovinsko in ribiško mornarico. Naše morje in vse, kar je v zvezi z njim in je zdaj že pomemben del našega splošnega gospodarstva. Zato se prebivalci koprškega okraja in vse naše dežele z odkritim veseljem pridružujemo ribiškem slavlju in našim pogumnim ribičem in mornarjem pošiljamo ob njihovem prazniku iskrene čestitke in najboljše želje za še večje uspehe v prihodnosti!

Predsednik Tito o Oktobrski revoluciji

V zvezi s 40. obletnico Oktobrske revolucije je predsednik republike Josip Broz-Tito napisal daljši članek za jugoslovanski tisk in radio. V njem med drugim pravi, da 7. november 1917

pomeni zgodovinski preobrat v zgodovini človeštva, kajti tega dne se je začel revolucionarni razvoj socialistične preobrazbe sveta. Članek poudarja, da je Oktobrska revolucija krepila delav-

ski razred Jugoslavije, ki se je pod vodstvom KPJ dosledno boril za svoje pravice.

Jugoslovansko ljudstvo praznuje ta veliki zgodovinski dan skupno z narodi Sovjetske zveze, dežel socializma in z delovnimi ljudmi vsega sveta z globokim prepričanjem, da bodo sile socializma in sile naprednega človeštva zagotovile miren in ustvarjalen razvoj socialistične družbe, ki dobiva že zdaj vedno bolj obliko svetovnega sistema, zaključuje članek.

Gronchi obišče Turčijo

Predsednik italijanske republike Gronchi bo 11. novembra odpotoval v Turčijo. Tam se bo mudil nekaj dni na uradnem obisku.

Slovesnosti v SZ

V sredo dopoldne se je začela v moskovski Sportni palači slovesna seja Vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze, ki je posvečena 40. obletnici Velike oktobrske revolucije. Razen članov Vrhovnega sovjeta so se seje udeležili najstarejši člani sovjetske KP, predstavniki moskovskih delavcev, zastopniki naprednih gibanj iz 61 držav ter predstavniki diplomatskih zastopstev v Moskvi. Slovesni sestopstuje tudi jugoslovanska partijska in državna delegacija pod vodstvom tovarišev Edvarda Kardelja in Aleksandra Rankoviča. Prvi sekretar CK KP SZ Nikita Hruščev je uvodoma prebral jubilarno poročilo »40 let po Veliki oktobrski revoluciji«.

Naša delegacija v Moskvi

V Moskvi so se začele velike slovesnosti v počastitev 40-letnice Velike oktobrske socialistične revolucije. Udeležujejo se jih delegacije komunističnih partij in

naprednih političnih strank z vsega sveta.

Našo državo zastopa na slovesnostih 6-članska delegacija, ki jo vodita Edvard Kardelj in Aleksander Rankovič. Delegacija je prispela v Moskvo v torek. Privedili so ji zelo lep sprejem, ki se ga je razen številnih partijskih in državnih funkcionarjev udeležil tudi član Prezidija CK KP SZ Mikojan.

V odgovoru na pozdrave je podpredsednik Kardelj poudaril pomen oktobrske revolucije za boj našega delovnega ljudstva ter skupni osvobodilni boj jugoslovanske in sovjetske armade v minuli vojni. Kardelj je poudaril, da je zgodovinska obletnica tudi praznik prijateljstva med narodi Jugoslavije in Sovjetske zveze ter sploh praznik miru in miroljubnega sodelovanja med narodi sploh. Ob koncu je zaželel sovjetskim ljudem nadaljnje uspehe v izgradnji socializma in komunizma.

V gledališču v Kopru je od 7. do 10. novembra razstava »NAŠ VRHOVNI KOMANDANT«, ki prikazuje življenjsko pot tovariša Tita pred vojno, med njo in po vojni. Vstop prost.

Sprehod POSVETU

Francija ima spet vlado

V tork ponoči je francoska poslanska zbornica odobrila investituro radikalno Gaillardu. Tako se je zaključila 36 dni trajajoča vladna kriza v Franciji, najdaljša po drugi svetovni vojni.

Odobritev Gaillardove vlade so pričakovali. Najmlajši ministrski predsednik, kar jih je do zdaj imela Francija, je spretno krmaril v zapletenem položaju, do katerega je spravljal deželno Mollet. Upošteval je želje vseh glavnih političnih strank, razen komunistov in poujadistov. Tako si je zagotovil večino pri glasovanju.

Toda Gaillard se je predstavil s takšnim programom, ki ne daje upanja, da bi politično krizo kaj kmalu odpravil. Res je zatrdil, da bodo privarčevali okrog 100 milijonov frankov, toda kljub temu se ne bo moč izogniti novim davkom. Glede Alžira pa je zavzel isto stališče kot njegovi predniki na čelu vlad: Francija se ne bo za nobeno ceno umaknila iz Alžira.

Sovjetska zveza zapustila razorožitveni odbor OZN

V začetku tedna je sovjetski zastopnik v OZN Kuznecov sporočil, da Sovjetska zveza ne bo več sodelovala v sedanjem razorožitvenem odboru OZN. Kot vzrok je navedel neuspeh vseh poskusov, da bi v razorožitvenem odboru in pododboru OZN dosegli kakršenkoli konkretni sporazum. Sovjetska zveza je zaradi tega predlagala, naj bi ustanovili novo komisijo, v kateri bi bile zastopane vse članice OZN. Ku-

Odpravljena skrb

Prve dni po prekinitvi diplomatskih odnosov z Zahodno Nemčijo je med našimi gostinci nastopila rahla zaskrbljenost, kaj bo zaradi izpada Nemcev, ki so letos predstavljali večino gostov v vseh gostinskih podjetjih koprškega področja in menda vseh jugoslovanskih letovišč. Zdaj pa so gostinci že potolaženi. Na eni strani sporočajo same zahodno-nemške potovalne agencije našim hotelom, da se zanje položaj ni spremenil in da slej ko prej ostanejo naši klienti. Po drugi strani pa prihajajo iz drugih držav glasovi o vedno večjem zanimanju za naše turistične kraje.

Tako je bilo v tork v Kopru posvetovanje glavnih predstavnikov turizma iz vsega okraja z našimi turističnimi zastopniki v Švici in Avstriji. Posvetovanje je bilo zelo plodno, saj je pokazalo, kaj je treba pri nas urediti, da bodo naši hoteli in sploh naša letovišča za goste iz Švice in Avstrije privlačnejša in lažje dosegljiva. Sprožena je bila cela vrsta predlogov glede izboljšav v prometu, postrežbi in raznih drugih uslugah, ki jih želi sodobni turist. Našim zastopnikom pa je bilo sporočeno, kaj vse bo v našem turizmu urejeno do prihodnje sezone in na kaj naj predvsem zainteresirajo turista v Švici in Avstriji. Jule

Vnebij vrestah

WASHINGTON — Do junija 1957 so dale ZDA drugim državam v blagu, uslugah ali gotovini 3 milijarde 750 milijonov dolarjev. Brezplačna pomoč za nevojaške namene je znašala milijon 160 tisoč dolarjev. Približno 320 milijonov dolarjev so dobili iz prodaje zalog kmetijskih izdelkov v tujini. Vsota pomoči tujini v preteklem finančnem letu je bila približno tolikšna, kot leta 1955. Zanimivo je, da je ta vsota za 7% manjša kot v letu 1956 zato, ker so se za petino zmanjšale vojaške dobave.

DUNAJ — Avstrija je v zadnjih dveh letih kot odplačilo za bivše nemško imetje poslala v Sovjetsko zvezo blaga v vrednosti 1.975 milijonov šilingov, kar predstavlja več kot polovico obvezne količine in več kot 2,2 milijona ton nafte.

Ureja uredniški odbor — Glavni urednik Rastko Skrabar — Odgovorni urednik Rastko Brađaška — Za tisk odgovarja Franc Zdešar

zncev je v zvezi s tem poudaril, da razorožitev ni samo stvar veselih, ampak vsega človeštva. Ker pa so sovjetski predlog zavrnili, se Sovjetski zvezi ne zdi več potrebno sodelovati v obeh organih OZN za razorožitev.

Medtem se v krogih OZN mnogo govori o indijskem predlogu, ki predvideva le delno razširitev razorožitvenega odbora in pododboru OZN. Za ta predlog se je zavzela tudi jugoslovanska delegacija, ki meni, da je bolj praktičen in ga je lažje uresničiti.

Haile Selasie o Jugoslaviji

V Adis Abebi je te dni prvič zasedal etiopski Spodnji dom, ki so ga izvolili na prvih parlamentarnih volitvah v oktobru. Otvorilni govor je imel etiopski cesar Haile Selasie, ki je precej besed posvetil tudi Jugoslaviji. Dejal je, da je sodelovanje med Etiopijo in Jugoslavijo čedalje širše. Po obisku podpredsednika Vukmanovića se bo razširilo sodelovanje zlasti na gospodarskem področju. Med drugim bodo jugoslovanska podjetja pod zelo ugodnimi pogoji zgradila pristanišče Asab.

IV. mednarodni sejem radia in telekomunikacij

Med 7. in 15. decembrom bo v prostorih gospodarskega razstavišča v Ljubljani IV. mednarodni sejem radia in telekomunikacij. Na tem sejmu bodo razstavljali med jugoslovanskimi podjetji, ki izdelujejo radijske, telefonske in telekomunikacijske aparate ter izdelke iz drugih področij elektrone, tudi ljubljanska podjetja »Telekomunikacije«, »Elektrozveze«, »Elektrosignal« in »Inštitut Jožeta Štefana«, dalje podjetja »Erma« iz Šmarja pri Kopru, »Sora« iz Medvoda, »Elra« iz Skofje loke, »Pupin«, »Nikola Tesla«, »Avala« in »Radiozvuk« iz Beo-

gradu, »Radioindustrija« iz Zagreba, »Zavodi RR« iz Niša, »Radioocentar« iz Kragujevca, »Vlado Bagat« iz Zadra itd. Doslej so prijavljeni tudi razstavljavci iz Sovjetske zveze, Poljske, Madžarske, Češkoslovaške, Romunije, Vzhodne in Zahodne Nemčije, Italije, Holandije, Francije, Velike Britanije, ZDA itd.

Na tem sejmu bodo razstavljavci prikazali uporabnost raznih aparatov za široko potrošnjo. Pričakovati je tudi, da se bodo razna podjetja zainteresirala tudi za praktično izkoriščanje elektrone v proizvodnji.

Novice s Tržaškega

V nedeljo so razdelili 15 denarnih nagrad v skupnem znesku 250.000 lir in 7 zlatih medalj udeležencem II. vinskega natečaja. Tega natečaja se je udeležilo 57 vinogradnikov s 110 vrstami različnih vin.

Občinski komisar dr. Matucci je predstavnikom sindikata podjetja Aegat na njihovo zahtevo, naj se začne čimprej izvajati sporazum med vodstvom Aegata in sindikatoma v zvezi z zaključkom dolgotrajne stavke v maju pojasnil, da je treba proučiti položaj v zvezi z izvajanjem

litu je tudi prvo živo bitje psica Lajka. Sovjetski znanstveniki so sporočili, da se psica počuti normalno. To daje upati, da bo tudi človeški organizem premagal v najkrajšem času to in tudi višje višine in hitrosti gibanja.

Kakor prvi satelit je tudi drugi povzročil v svetu veliko senzacijo. Vsi svetovni časopisi so objavili izbrana poročila, na Zahodu marsikje s tradicionalnim pretiravanjem. Tako so nekateri objavili vest, da so Sovjeti razen sputnika izstrelili tudi raketo na luno, kar je moskovski radio takoj zanikal. Glede vesti, da bodo psico spustili s padalom na zemljo, so se v Moskvi izognili od-

govora, po nekaterih virih pa so celo to varianto zanikali.

Takoj po prvih poročilih o tehničnih in drugih podatkih pa so se ponekod začele politične kombinacije na račun sputnika. Da bi nekoliko potolažili javno mnenje, so v ZDA sovjetski znanstveni uspeh nekoliko podcenjujoče sprejeli, čeprav je moral zunanji minister Dulles priznati, da so jih Sovjeti prehiteli. Najavil pa je, da bodo ZDA spustile svoj prvi umetni satelit že prihodnji teden. Tako v ZDA spakur v Veliki Britaniji in nekaterih drugih zahodnih državah so začeli posamezni vodilni politiki poudarjati, da se mora Zahod tesneje združiti in dohiti Sovjetsko zvezo in po možnosti tudi prehiteti. Toda v čem?

Če bi taki nazivi imeli namen pospešiti medsebojno tekmovanje v osvajanju vsemirja, v razvoju tehnike in v miroljubnem uporabljanju jedrske energije, potem bi bilo vse v redu. Toda iz teh pozivov se jasno čuti, da gre tu le za razširitev in izpopolnitev oboroževanja. Sputnik je Zahod pretresel predvsem zato, ker je dokazal, da sovetji razpolagajo z najmodernejšimi raketnimi orožji. In zdaj naj bi bilo treba vreči nove milijarde za stvari, ki človeštvu prav nič ne koristijo.

V takem vzdušju se človeštvo ne more preveč prijetno počutiti. Kakor vsi pozdravljamo prvi korak človeka v vsemirje, tako se zaskrbljeno sprašujemo, kdaj bo napočil dan, ko se bodo sporazumeli o razorožitvi. Ali ni sputnik dokaz, da je napočila nova doba, ko lahko tehnika do neslutnih meja razbremeni človeka in mu omogoči prijetno življenje. In hkrati dokaz, da bi vojna pomenila uničenje človeštva in da bi bil zmagovalec hkrati tudi premaganec? In če je tako, kaj ne začno sodelovati? Morda bomo dobili odgovor na to vprašanje šele čez nekaj mesecev ali let, morda pa bo prišel prav kmalu. Velesile bodo namreč prej ali slej prišle v mrtev ogel, iz katerega bo samo en izhod: sporazum.

Ribiči vabijo v goste

Od današnjega petka do nedelje praznujejo ribiči ob naši obali svoj že tradicionalni »praznik ribičev«. Z njim zaključujejo letošnjo sezono lova na modro ribo. V okviru praznovanja bo vrsta prireditev. Vsekakor se obeta veličastna parada vseh naših ribiških plovilnih enot. Marsikateri »suhozemec« si bo lahko ogledal, kakšnih sodobnih naprav in pribora se poslužujejo ribiči v slovenskem morju. Veliki ribiški ples v Izoli se bo prav gotovo spremenil v splošno ljudsko rajanje.

Na ribiški praznik pa so se pripravila tudi naša gostinska podjetja. Posebno v Piranu in Portorožu so poskrbeli, da bodo ljubitelji rib te dni imeli veliko izbiro in — kar je še

posebno važno — da bodo te ribe po izredno nizkih cenah. Zaradi tega so se obalnim gostinskim podjetjem navjale za soboto in nedeljo že številne skupine izletnikov iz zaledja, tako da bo kljub že nekaj tednov končani turistični sezoni v naših obalnih mestecih spet živahno, kot je bilo v poletnem vrvežu. JULE

Nabratko

SKUPNA VREDNOST LETOSNJE KMETIJSKE PROIZVODNJE JE LETOS V HRVATSKI DOSEGLA 211 MILIJARD DINARJEV, medtem ko je bila lani le 164 milijard dinarjev. Najbolj se je povečala proizvodnja v poljedelstvu, saj se je povečala za 45,9%. Letošnji povprečni pridelek pšenice je bil na Hrvaškem 17 metrskih stotov na ha, medtem ko so lani pridelali le 9,6 stota. Na kmetijskih posestvih so povečali povprečni pridelek pšenice za 6 stotov.

BODOČA HIDROCENTRALA NA RIJEČINI BO IMELA DVE AKUMULACIJSKI JEZERI z več kot 7 milijonov kubnih metrov vode. Hidrocentrala bodo dogradili v dveh do treh letih. Gradbeni stroški bodo veljali približno 3 milijarde 800 milijonov dinarjev, hidrocentrala pa bo dajala povprečno 115 milijonov kWh električne energije.

ZA 4 KG SE BO POVEČALA PROIZVODNJA SLADKORJA NA PREBIVALCA leta 1961. Sedaj je namreč ta proizvodnja dosegla 13 kg na prebivalca. Da pa bo ta predlog povečanja proizvodnje uresničen, bo treba rekonstruirati sladkorno tovarno in tudi zgraditi nove. Po analizi Združenja živilske industrije je predvideno, da bomo čez štiri leta dosegli proizvodnjo 330.000 ton sladkorja, seveda pa bo treba povečati površine zasajene s sladkorno peso na več kot 110.000 ha.

ZA 110 MILIJONOV DINARJEV VREDNOSTI BOMO IZVOZILI okrasnega kamenja in marmora. Povpraševanje po našem marmoru je toliko, da bi bil lahko njegov izvoz še znatno večji, če bi kamnolomi povečali svojo proizvodnjo s pomočjo sodobnejših naprav.

ZNATNO POVEČANJE INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE V SLOVENIJI smo zabeležili v prvih treh četrtletjih letošnjega leta. Tako se je proizvodnja v industriji živil in v industriji gume povečala za 29%, proizvodnja kemične in elektroindustrije pa za 27 oziroma za 28%. Povečanje proizvodnje je brez dvoma rezultat stimulativnejšega sistema nagrajevanja v gospodarstvu. Strokovnjaki menijo, da bo letošnja industrijska proizvodnja v Sloveniji presegla predvidene planske naloge za leto 1957.

NOVI ODKUPLJENI FILMI

Ljubitelji filma bo zelo razveselila vest, da sta pri nas odkupljena dva filma Kinga Vidorja »Vojna in mir« in Federica Fellinija »Cabirijske noči«, pri katerem je prejeta režiserjeva žena Giulietta Masina v Cannesu »zlato palmo« za najboljšo žensko vlogo. Razen tega bomo gledali tudi De Sica-va filma »Neapeljsko zlato« in »Streha« in spoznali tudi film, prirejen po Sartrovi drami, »Obzirna vlačuga«.

Daleč v Skočjanski zaliv, kjer je še pred kratkim valovalo morje, se že po kopnem vije cevovod. Skozenj potiska Peter Klepec zemljo in kamenje z morskega dna v bodočem koprskem pristanišču. Doslej je tako nasul za novi nasip že nad 70.000 ton materiala

V Marezigah bodo spet peli

Na rednem letnem občnem zboru Prosvetnega društva Ivan Cankar v Marezigah je 46 navzočih članov društva po kritični analizi dosedanjega dela, ki je v zadnjem letu doseglo lepe uspehe, sprejelo program dela za prihodnjo poslovno dobo. Ta program obvezuje dramsko skupino, da naštudira obsežnejše dramske igre, s katerimi naj bi gostovala tudi v drugih krajih in naj bi pripravila tudi dve, eno oziroma dve dejanki, primerni za uprizoritve ob priložnostnih praznovanju v Marezigah. V dramskem delu pa bi se udeleževali tudi pionirji z uprizoritvijo raznih dramskih prizorov. Požrtvovalni člani mareziganske godbe na pihala bodo tudi v prihodnje z vestnim študijem izpopolnjevali število naštudiranih glasbenih del, s katerimi bodo nastopili bolj pogosto kot doslej.

Knjižnica v Marezigah bo v kratkem odprta dvakrat tedensko in bo skrbela za to, da se bo število knjig čim bolj večalo.

Najbolj razveseljiv pa je sklep, da se bo zopet obnovil moški pevski zbor. Le-ta zadnji dve leti ni deloval, ker pevci niso imeli pevovodje, z letošnjim letom pa je vodstvo zbora prevzel učitelj iz Truške.

Novoizvoljeni upravni odbor prosvetnega društva (vodita ga Tone Mesec kot predsednik in Franc Pogorelec kot tajnik) pa je izdelal tudi že osnutek dela za november. Tako je predvideno, da bodo člani tega društva sodelovali na proslavi Oktobrske revolucije in ob Dnevu Republike z izbranim sporedom, dramska skupina pa bo začela s študijem trodejanke »Molčeca usta«.

RAZVOJ KOPRSKEGA PRISTANIŠČA V LUČI URBANISTIČNEGA NAČRTA

POSTAVLJENI SO TEMELJI

Urbanistični program Koprja predvideva tudi razvoj pomorskega prometa. Koper kot upravno-gospodarsko-kulturni center Slovenskega Primorja ima glede na svojo geografsko lego in zaradi široke ravninske okolice izredne pogoje za razvoj pristanišča, katerega lahko, če ne po velikosti, vendar pa po pomenu, že danes primerjamo s Šibenikom, Zadrom, Dubrovnikom in Pločami. Mnogo je že bilo napisanega o bodočem razvoju Koprja kot izhoda na morje naše republike, zato ne bi teh splošno znanih dejstev ponavljali.

Urbanist je za razvoj pristanišča in pomorskih dejavnosti določil tisti del mesta, ki zaradi svoje konfiguracije terena omogoča nemoten stik prebivalcev mesta Koprja z morjem preko pristaniških naprav. Zato se začenja novo tovrno pristanišče na Severni obali, preko katere bo možen razgled na morje z Belvedera. Osnova nadaljnjega razvoja pristaniških naprav je pravkar zgrajeni nasip, ki zapira Skočjanski zaliv. Bodoče pristanišče se bo v končni fazi razprostiralo zapadno od zapore Skočjanskega zaliva, na severu bo pristaniško področje omejeno z nasipom, ki bo v smeri obrambnega nasipa ob Rižani podaljšan od njenega ustja v dolžini nekaj nad tisoč metrov in se bo v loku proti jugozahodu končal v lukobran, ki bo pristaniške vode varoval pred severozahodnimi valovi.

Na jugu je pristaniško področje omejeno s Severno obalo, kjer že sedaj gradi Vodna skupnost prvih 135 m operativne obale. Ves ta ogromen prostor severno od Koprja je rezerviran za razvoj tovrnega pristanišča kot bodo to narekovale potrebe.

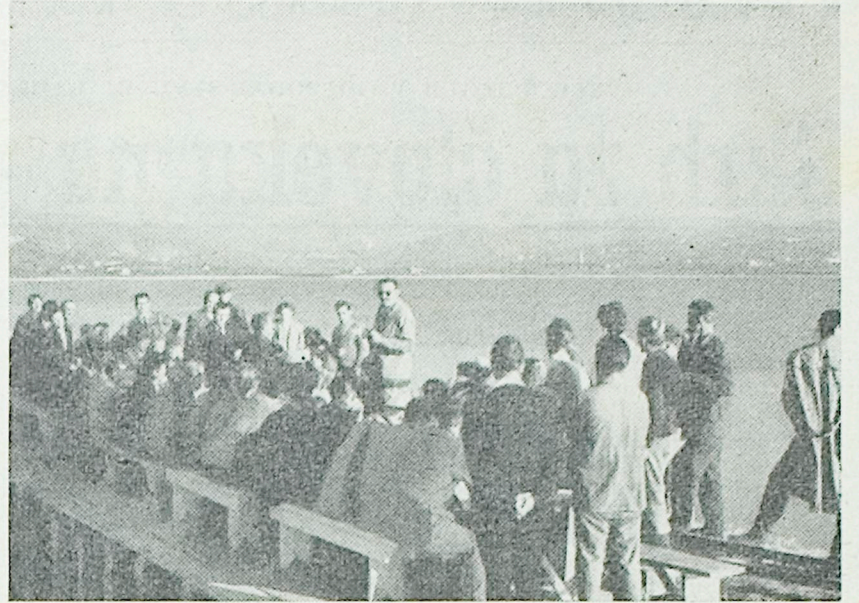
Vsekakor je podana možnost za razvoj v bližnji in daljni bodočnosti. Po urbanističnem programu je predviden v prvih desetih letih promet v koprskem pristanišču od 300.000 ton do 350 tisoč ton letno. Tu je mišljeno predvsem domače blago. Zaradi tranzita bi se ta številka povečala na približno pol milijona ton letno. V 30 letih bi znašal pomorski promet v Koprju brez tranzita okrog 600.000 ton letno.

Po urbanističnem programu bi za tak promet potrebovali 1000 m operativne obale, 27.000 m² pokritih in 10.000 m² odprtih skladišč s kapaciteto 50.000 do 60.000 ton, silos za žito s kapaciteto 3000 ton, hladilnico s kapaciteto 350 ton in okrog 600 pristaniških delavcev in uslužbencev. Skladišča in manipulativni prostor bi pri takem prometu zahtevali 10 ha površine.

Za potniški promet bo po izgradnji prvega dela tovrnega pristanišča služilo današnje pristanišče. V urbanističnem programu je predvidena razširitev in podaljšanje obstoječega lukobrana, ki bi se s poglobitvijo morja usposobil za pristajanje vseh jugoslovanskih potniških ladij.

Posebno zanimiva je v urbanističnem programu predvidena izpeljava železniške proge v tovrno pristanišče. Normalnotirna proga Koper—Kozina se konča v potniški postaji zapadno od ceste Ljubljana—Koper pod VINO—KOPER. Urbanist je predvidel za tovrni promet poseben tir, ki se odcepi od železniške postaje Dekani in teče mimo Sermina ob Rižani v bodoče pristanišče, tako da bi tovrna proga na Severno obalo prišla s severozahodne smeri preko že zgrajenega nasipa zapore Skočjanskega zaliva.

S sprejetjem urbanističnega programa mesta Koper je sprejeta tudi ideja izgradnje pristanišča, s čimer je dana možnost nadaljnega razvoja tega našega obmorskega središča. M. G.

Minuli teden je delovni kolektiv Vodne skupnosti Koper dosegel pomemben uspeh — dogradil je nasip čez Skočjanski zaliv in s tem povezal Koper preko morja z Ankaranom. Na sliki kolektiv pri skromni slovesnosti na ankaranski strani nasipa

Novo blago čez slovenska pristanišča

Spet večje količine blaga iz uvoza preko pristanišč Slovenskega Primorja. Panamska ladja »San Paolo« je pripeljala te dni v Portorož 3500 ton soli iz Turčije. Ladjo so izkrcali z maonami v Portoroškem zalivu pred skladišču Solin. Razen tega prispe jugoslovanska prekoceanska ladja »Užice« s tovorom 1000 ton bombaža za koprsko »Intereuropa«, »Užice« je last »Jugoslovanske linijske plovitve« ima 2927 BRT in 3700 ton nosilnosti, bombaž bo izkrcala na zunanem pomolu v Izoli, kjer edino lahko pristane. Blago bo vskladiščila »Intereuropa« v skladišču »Antenal« v Portorožu. V zimskih mesecih so izgleli za prekranje 500 ton pomaranč, ki bi šle v tranzitu za Avstrijo preko koprškega pristanišča.

Ob zaključku redakcije današnje številke Slovenskega Jadrana smo zvedeli, da je znano koprsko podjetje za mednarodno špedicijo »Intereuropa« sklenilo z Avstrijo, Češkoslovaško in Madžarsko nove pogodbe, po katerih bo v tranzitu šlo precej bombaža, južnega sadja in drugega blaga čez slovenska pristanišča, kar bo le dvignilo ugled našega področja in poudarilo vedno večjo potrebo po razširitvi in usposobljenju predvsem koprškega pristanišča.

SLAVNOSTNA AKADEMIJA V POSTOJNI

V počastitev 40. obletnice Oktobrske revolucije, ki je bila v Postojni v ponedeljek zvečer, je o pomenu tega zgodovinskega dne govoril podpolkovnik Jože Jakomin. Po njegovem govoru so številni udeleženci proslave z zanimanjem sledili umetniškemu sporedu, ki so ga izvajali domačini z glasbenimi in recitacijskimi točkami ter godba na pihala postojnskega garnizona JLA.

Koprski lukobran obnavljajo

Začela so se obnovitvena dela na koprskem lukobranu, katerega je vihar 14. avgusta letos močno poškodoval, tako da ni sposoben za pristajanje ladij. Lukobran bo predvidoma dograjen do maja 1958. Z novo turistično sezono bo koprsko pristanišče sposobno sprejeti tudi večje potniške ladje. Uprava pomorske oblasti severnega Jadrana, ki upravlja z vsemi pomorskimi javnimi zgradbami, je predvidela zadostna sredstva ne samo za temeljito obnovo lukobrana, ampak tudi za poglobitev morja v pristanišču na globino 5 m, tako da bodo lahko pristajale večje ladje kot sedaj. Gradbena dela izvaja »Pomgrad« iz Reke.

TEČAJI ZA POMORSKO ZNANJE

V Koprju se bodo začeli tečaji, na katerih bodo pomorski strokovnjaki predavali o pomorski navigaciji, signalizaciji in pomorskih predpisih. Prvi bodo obiskovali tak tečaj pripadniki Pomorske ljudske milice v Koprju.

Napredek trgovinske mornarice FLRJ

Nosilnost jugoslovanske trgovske mornarice se je v letu 1957 povečala za 126.000 ton. Največji prirastek pomeni 11 prekoceanskih ladij, ki so bile deloma zgrajene doma, nekaj pa so jih kupili v tujini. Ladjedelnica »3 maj« na Reki je zgradila letos tri 10-tisočtonske tramperje »Tretji maj«, »Šibenik« in »Lika«, ladjedelnica v Pulju je zgradila tramper »Uljanik«, v Splitu so zgradili ladjo »Marjan«. V inozem-

stvu so kupile ladje »Splošna plovba« — »Zelengoro«, »Atlantska plovitva« iz Dubrovnika »Gruž« in »Dubravo«, »Jugoslovanska oceanska plovitva« iz Kotora pa »Orjen« in »Romijo«. Vse te ladje so 10.000 tonski tramperji tipa »Liberty«. Zadarška »Jugoslovanska tankerska plovitva« je kupila 12.000 tonski tanker »Alan«, ki je zaenkrat največja jugoslovanska ladja. Do konca letošnjega leta bodo naše ladjedelnice zgradile še dva 10-tisoč tonska tramperja in pa ladjo »Jedinstvo«, tretjo enoto tipa »Jugoslavija«.

ŠE EN VLAČILEC VSK

Vodna skupnost v Koprju v svojih delavnicah rekonstruirala manjši vlačilec »Junon«. Vlačilec je jeklen, dolg okrog 12 m, nanj bodo montirali nov motor z močjo 100 KS. S to ladjo bodo vlekli razne plovne objekte, kot maone, klapete, grabežne bage; služil pa bo tudi za premikanje »Petra Klepeca« na večjih razdaljah. Vlačilec bo gotov do 29. novembra letos.

NA PREGARJAH RABIJO VODOVOD

Pregarje v Brkinah — znana partizanska postojanka, dvakrat požgana v času borbe — je za silo obnovljena. Niti enega volivca pa ni bilo na predvolilnih zborovanjih, ki ne bi postavljali kot prvo in najbolj pereče vprašanje — vprašanje vode. To ni samo njihova želja, temveč res nujna potreba. Voda, ki so jo sedaj prisiljeni piti, ogroža zdravje vsega prebivalstva, je leglo raznih bolezni in okužb. Imeli so že smrtne primere zaradi tifusa kot posledice uživanja te vode.

Sedaj po volitvah, ko sortiramo razne potrebe in želje volivcev, moramo pač razlikovati nujno od najnujnejšega. Pregarjam in drugim vases, ki so v podobnem položaju, bo morala družba pomagati, ker sami ne zmorejo toliko sredstev, da bi si napeljali v vas zdravo pitno vodo. Težko, da bo tudi sama hrpeljska občina zmogla toliko stroškov. Na pomoč bodo morali priti tudi Rdeči križ, Higijenski zavod, Vodno gospodarstvo in drugi forumi. V bližini vasi je nekaj izvirkov, ki bi jih lahko zajeli, napeljali vodo na hrib Karlovec, od tam pa po ceveh v vasi Pregarje, Huje in Gaber. S to zadevo se ne da več odlašati, čeprav bi zahtevala nekaj več sredstev. RU

NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR

Pred novimi nalogami

Smo pred novim zasedanjem Zvezne ljudske skupščine, ki bo posebno pomembno, saj bo na njem govora o naših najvažnejših gospodarskih zakonih, zlasti o družbenem in perspektivnem načrtu. O tem bomo vsekakor govorili posebej, ko bodo znane osnove in ko bo morda objavljen osnutek. Vsekakor lahko že sedaj ugotovimo, da bo novi družbeni načrt izhajal iz novih trdnjših postavk. Vemo namreč, da bomo letos znatno presegli pričakovanja in predvidevanja, ker lahko z gotovostjo pričakujemo, da bo letošnji družbeni načrt prekorčen v vseh postavkah. Reševati bo treba le neke nove probleme, ki so se, kot je dejal tov. M. Todorovič na seji Odbora za gospodarstvo pri Zveznem izvršnem svetu, v tem letu pojavili in se celo zaostrojujejo. Pri tem je opozarjal na sicer ugoden razvoj gospodarstva, ki pa v bistvu še ne opravičuje kakšnega nerealnega optimizma. Smatra namreč, da so prav v proizvodnji možna neprijetna preseženja in to glede nivoja proizvodnje. Pri tem misli na kmetijstvo, ki še vedno kljub letošnjim dobrim rezultatom, predstavlja »potencialni vir za motnje na tržišču in s tem tudi na morebitno počasnejše gibanje gospodarske aktivnosti«. Nekako tako vloga lahko odigra letošnji povečani uvoz, kajti kljub povečanemu izvozu ni prišlo do znižanja pasive v trgovinski bilanci.

Izvajanja tov. M. Todoroviča so vsekakor zanimiva in nam odpirajo realne poglede na dejansko stanje, ko kljub optimizmu ne smemo zapirati oči pred morebitnimi preseženji. Optimizem pa je kljub temu na mestu, saj so se v letošnjih prvih devetih mesecih dvignili blagovni skladi in pa splošna potrošnja za 23%, industrijska proizvodnja se je povečala na navedenem času za 18%, zaposlenost pa le za 7%. Celotna cena so razen v nekaterih postavkah ostale na ravni, ki je le za malenkost višja od lanske.

S tem se postavlja vprašanje dviga življenjske ravni, to je glavnega cilja vseh naših ukrepov na

gospodarskem polju in seveda tudi vseh naporov. Tudi v tej zvezi so bili letos doseženi važni uspehi, ki se kažejo zlasti v povečanem skladu za plače in v že prikazani večji potrošnji. Za bodoče pa bi to vprašanje urejevali s pospešenim tempom, kar nam dokazuje priprava zakona o delitvi dohodka, katerega edini namen je dvigovanje prejemkov delovnih ljudi. Na drugi strani sta že pripravljena osnutka novega zakona o javnih uslužbencih in novega pokojninskega zakona, o katerih bo razpravljala Zvezna ljudska skupščina na prihodnjem zasedanju. Po znanih podatkih o pokojninskem zavarovanju bodo z novim zakonom starostne in družinske pokojnine za 4.69 milijarde višje, medtem ko bodo plače aktivnih uslužbencev seveda še bolj porastle.

Končno se moramo dotakniti še izredno važnega republiškega zakona o racionalnem izkoriščanju zemljišč, ki ga je sprejela konec oktobra Ljudska skupščina LR Slovenije. Zakon je v zvezi z nizko ravni kmetijske proizvodnje pri nas, ki nujno zahteva zboljšanje. Saj je ugotovljeno, da v Sloveniji dosežemo ob dvakrat večji uporabi delovnega časa le okrog 40% pridelka v primerjavi z nekaterimi zahodnimi državami. Letošnji rezultati tekmovalna za visoke hektarske donose ne dokazujejo, da bi se stanje lahko bistveno in to celo v kratkem času zboljšalo. Novi zakon vsebuje določila o racionalnem izkoriščanju kmetijskih zemljišč, v katero vlagajo družbena sredstva, in določila o rajonizaciji kmetijske proizvodnje. Omenili bi le določbe o tem, da lahko občinski ljudski odbor odredi lastniku zemljišča uporabo določenih agrotehničnih ukrepov, če zemljišče ne daje povprečno dosegljivega donosa, predpiše poseben način obdelave in podobno. Zakonu o obdelovanju neobdelanih zemljišč se je pridružil torej nov zakon z namenom, da bi zboljšali stanje kmetijske proizvodnje. Oba navedena zakona sta brez dvoma posebno važna za koprsko področje.

Novi zakon vsebuje določila o racionalnem izkoriščanju kmetijskih zemljišč, v katero vlagajo družbena sredstva, in določila o rajonizaciji kmetijske proizvodnje. Omenili bi le določbe o tem, da lahko občinski ljudski odbor odredi lastniku zemljišča uporabo določenih agrotehničnih ukrepov, če zemljišče ne daje povprečno dosegljivega donosa, predpiše poseben način obdelave in podobno. Zakonu o obdelovanju neobdelanih zemljišč se je pridružil torej nov zakon z namenom, da bi zboljšali stanje kmetijske proizvodnje. Oba navedena zakona sta brez dvoma posebno važna za koprsko področje.

SLAVNOSTNA AKADEMIJA V POSTOJNI

V počastitev 40. obletnice Oktobrske revolucije, ki je bila v Postojni v ponedeljek zvečer, je o pomenu tega zgodovinskega dne govoril podpolkovnik Jože Jakomin. Po njegovem govoru so številni udeleženci proslave z zanimanjem sledili umetniškemu sporedu, ki so ga izvajali domačini z glasbenimi in recitacijskimi točkami ter godba na pihala postojnskega garnizona JLA.

Nova pridobitev piranske ladjedelnice

V »Remontni ladjedelnici Splošne plovbe« so v glavnem dokončali gradnjo 60 m dolge obale za opremo ladij. Morje je ob tej obali globoko nekaj nad 4 m, dalje od obale pa se morsko dno spusti že na globino 12 do 15 metrov. Ob to obalo se bodo privezovalе vse tiste ladje obalne in prekoceanske plovbe, ki bodo

prišle v ladjedelnico na popravilo. Obalo je zgradilo podjetje »Gradis« v zelo kratkem času, kar je poseben uspeh za to največje podjetje v LR Sloveniji, ki se je v gradnjo te obale začelo uvajati v pomorske gradnje.

Še dva tankerja

Še dva tankerja nosilnosti po 1000 ton za »Dunavski Lloyd« iz Siska je začela graditi piranska »Remontna ladjedelnica Splošne plovbe«. Tankerja sta enaka pred nedavnim dokončanemu tankerju za isto podjetje. Razen teh novogradenj pa v ladjedelnici popravljajo ladjo »Kotor«, ki je last »Jadranske linijske plovitve« z Reke. Ladja ima 472 BRT in je bila prva ladja, zgrajena pred vojno v Jugoslaviji. Poleg potnikov lahko nosi tudi 50 ton tovara. Prva leta po vojni je ladja vozila na progi Rijeka—Kotor, sedaj pa vozi na progi Koper—Zadar.

IZGRADNJA PRISTANIŠČA napreduje

Čeprav imamo ob predvideni operativni pristaniški obali v Koprju precej skladišč, le-ta za planirani promet ne bodo zadostovala. Zgraditi bo treba nova. Vodna skupnost Koper se že dogovarja z zainteresiranimi podjetji, naj si le-ta sama ali pa v kooperaciji z drugimi, po nekakem združenem sistemu zgradijo primerne in ustrezne prostore. Pristanišča jim bodo dodelili brezplačno, Vodna skupnost pa jim bo celo pomagala pri izvedbi gradbenih del.

Tak način izgradnje nekega pristaniškega kompleksa ali manipulativnih prostorov v okolihu pristanišča je verjetno edinstven. Zanimanje za tako gradnjo pa je izredno veliko, saj je razpoložljivo zemljišče v neposredni bližini pristanišča kot nalašč za to in bo možno urediti in postaviti objekte tako, da bodo med seboj najbolj skladno in funkcionalno povezani.

VELIKO IZGUB V GOSPODARSTVU BI LAHKO PREPREČILI

Skrb za človeka na prvo mesto

Konec preteklega meseca je bil v Portorožu zaključen drugi tečaj za varnostne tehnike, ki ga je priredil Okrajni zavod za socialno zavarovanje. Tečaj je obiskovalo 28 predstavnikov večjih podjetij in 6 sanitarnih tehnikov.

Iz analize Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje Koper povzemamo nekaj podatkov o lanskoletni gospodarski škodi, ki je bila posledica nesreč pri delu in izven dela.

Poškodovan se je vsak enajsti zavarovavec. Za nadomestilo plače za čas bolovanja zaradi nezgod pri delu je Zavod za socialno zavarovanje izplačal več kot 10,5 milijonov dinarjev, gospodarske organizacije nad 4 milijone in ustanove pol milijona dinarjev. Tu niso vštete izplačane invalidnine in invalidske pokojnine, posmrtnine in pogrebne, stroški ambulantnega in bolnišničnega zdravljenja, zdravila, potni stroški itd.

41.390 izgubljenih delovnih dni zaradi nezgod pri delu pomeni skoraj 63 milijonov dinarjev izgube na narodnem dohodku. Če k temu prištejemo še 12 smrtnih nesreč in upoštevamo, da bi vsak smrtno ponesrečeni lahko živel približno vsaj še 20 let oziroma napravil še šest tisoč delovnih dni vidimo, da je družba utrpela več kot 174 milijonov dinarjev izgube na narodnem dohodku samo zaradi nezgod pri delu.

Eno tretjino vseh nezgod obsega izgube izven dela, ki so terjale 16.214 dni bolovanja in

nad 34 milijonov učinkovitih izdatkov in izgube na narodnem dohodku.

Največ je poškodb z različnim materialom (železom, opeko, lesom itd.); mnoge povzročajo neurejena prometna pota, orodni stroji ter ročno orodje. Posebno nevarni so stroji za obdelavo lesa, ki so zahtevali 38% vseh nezgod v lesni industriji.

Nepoznavanje nevarnosti, samovoljno odstranjevanje zaščitnih naprav, neupoštevanje varnostnih predpisov, neuporablja-

KMETIJSKO POSESTVO ČRNI KAL

Najpomembnejše kmetijsko gospodarstvo je Vinogradniško-sadjarstvo posestvo Črni kal. To posestvo obdeluje 55 ha zasajenih z vinsko trto in 15 ha sadovnjakov. Tam, kjer so bile še pred leti zapuščene gmajne se danes razprostirajo skrbno obdelani kmetijski nasadi. Če ne bi slana v maju močno prizadela vinograde, bi pridelali letos 11 vagonov grozdja, ne pa samo tri. Predvidevajo, da bodo z intenzivnejšo obdelavo in izboljšano mehanizacijo, seveda če bo prihodnje leto vreme bolj naklonjeno pridelovalcem, prodali dvajset vagonov grozdja. Investicijski program, ki je bil te dni potrjen, bo v vrednosti 22 milijonov dinarjev omogočil že prihodnje leto razširitev obdelovalnih površin še za nadaljnjih 30 ha.

nje in nepravilno stanje osebnih zaščitnih sredstev in slabo zaščitni stroji — to so bili v letu 1956 glavni vzroki nezgod pri delu.

Znano je, da se delavci zaradi pomanjkanja stanovanj v kraju zaposlitve vozijo na delo in z dela tudi več 10 kilometrov daleč. Več kot polovico se jih vozi s kolesi ali celo pešachi.

Da bi varnost pri delu dosegla zaželjeni uspeh, je nujno potrebno sodelovanje z vsemi organi, ki se bore za izboljšanje delovnih pogojev. Komisije za higiensko tehnično zaščito v podjetjih morajo tesno sodelovati z organi samoupravljanja in sindikalno organizacijo.

PEREČ KOMUNALNI PROBLEM V IZOLI

Za javno kopalnišče gre

Brez dvoma je nujno, da tako industrijsko središče kot je Izola, konočno vendarle mora dobiti javno zimsko kopalnišče.

Izola ima več močnih tovarnih in podjetij, toda niti eno nima takšne kopalnice za svoje delav-

Vode jim ne bo zmanjkalo

Že pred 102 leti so se lahko vaščani Dolenje vasi pohvalili, da imajo vodovod, za katerega so sami pripravili načrte, si sami nakupili cevi in tudi sami opravili vsa dela okrog njegove napeljave. Vodovod jim je dokaj časa dobro služil, sedaj pa, ko je preteklo od njegovega prvega, pa tudi zadnjega popravila 50 let, ga je bilo treba temeljito obnoviti. Voda je namreč izdobja in razjedala dno studenca. In ker se je šele pred dvema letoma zgrajeno korito za vodo v sredi vasi skoraj posušilo, je postalo vprašanje preskrbe z vodo dokaj kritično. Vodo tamkajšnji prebivalci rabijo ne samo za lastno uporabo, pač pa tudi za napajanje živine, ki jim predstavlja pomemben vir dohodkov.

Ob denarni podpori ObLO Divača in Centralnega higienskega zavoda v Ljubljani so vaščani poglobili studenec in prav te dni dokončujejo dela okrog novega zajetja. Zamenjati so morali tudi nekaj cevi, da bo 1500 metrov dolga vodovodna napeljava zopet služila svojemu namenu.

POSTOJNČANI IMAJO

najmlajšo odbornico

V prvi postojnski občinski zbor proizvajalcev je bila izvoljena tudi dvajsetletna delavka podjetja LIP v Postojni Irena Benčina, doma iz Velikega otoka. Kaže, da

je Irena ena izmed najmlajših občinskih odbornikov v Sloveniji. Skoraj že dve leti dela v podjetju v oddelku za lesno galanterijo. Kot delavka je pridna, zato so jo tudi že pred časom izvolili v delavski svet. Je pa tudi blagajnik tamkajšnje sindikalne podružnice in tajnik mladinske organizacije v podjetju.

Ko je zvedela za izvolitev, je tovarišica Benčina dejala, da se zaveda pomembnosti nalog, ki so jih ji zaupali volivci in da bo skušala to zaupanje opravičiti s svojim delom. Povedala je tudi, da se bo dosledno borila, da bi se na tečajih mladi delavci strokovno izobrazili in dosegli ne samo priznanje kvalifikacije, potrebne za povečanje osebnih dohodkov, pač pa tudi za tako znanje, ki bo vplivalo na povečanje storilnosti in kakovosti dela.

ŠTINA

Mladi kmetovalci v šoli

S 15. oktobrom se je začel pouk na Gospodarsko-nadaljevalni šoli v Marezigah. Letos se je v to šolo vpisalo 26 učencev, kar dokazuje, da je zanimanje za strokovni kmetijski študij v tem kraju dokaj veliko. Seveda pa je ta težnja najbolj očitna pri tistih mladih kmetovalcih, ki menijo, da je njihova bodočnost v obdelovanju domače zemlje, ne pa v iskanju zaposlitve v bližnjih industrijskih podjetjih. Novi učenci so tudi z veseljem sprejeli predmet iz prosvetne dejavnosti, saj jim omogoča, da bodo lahko za Novoletno jelko že razveselili staro in mlado z uprizoritvijo mladinske igre »Pastirček Peter in kralj Maliban. M.

Bilo bi prav . . .

... če bi se vodstva vseh obrtnih, trgovskih in gostinskih podjetij zavedala, da obratnih sredstev ne smejo uporabljati za investicije;

... če bi upravitelji manjših gospodarskih organizacij, predvsem pa pavšalisti, čimprej izboljšali finančno poslovanje, da ne bo nepotrebnih prijav in obsodb;

... če bi razmislili o nujnosti gradnje osrednje bolnišnice v Kopru, ker sedanja razmestitev oddelkov, ki so v Kopru, Izoli in Piranu, negativno vpliva na kakovost zdravstvene službe, na oskrbo bolnikov in na finančno-ekonomsko poslovanje;

... če bi pristojni organi za vzdrževanje cest poskrbeli za varnost prometa na odseku ceste Bivje—Škočjan—Semedela—Izola, da ne bi bila vzrok prometnim nesrečam samo nepredvidnost voznikov motornih vozil, pač pa tudi slabo cestnišče;

... če bi kmetovalci ob obalnem področju že sedaj, ko sejejo pšenico vedeli za pogoje tekmovanja za večji hektarski donos, ne pa šele spomladi;

... če bi tudi drugi delovni kolektivi ob pomoči družbenih organov po vzgledu Pralnice in čistilnice v Kopru s temeljito analizo proizvodnih stroškov in z boljšo organizacijo dela znižali cene lastnih uslug.

ce, da bi zanjo mogel reči: v redu je! Predlog za ureditev kopalnice v Izoli pa je tak, da ni možno govoriti o kakršnemkoli sodelovanju med izolanskimi podjetji in občino in da ni možno govoriti o kakršnemkoli skupnem reševanju skupnih problemov.

Na zadnji seji Sveta za urbanizem OLO Koper so predlog, naj bi dosedanje poslopje podjetja »Mleko«, ki se je preselilo v Dekane, predelali za kopalnico začasnega značaja, zavrnili. Predlagatelji utemeljujejo, da bi bila taka rešitev dobra, ker bi mogli izkoristiti toplo vodo plinarne in bi zato bile usluge nove javne kopalnice razmeroma poceni. S to rešitvijo zares odpade precej gradbenih del in bi s tem mogli nekaj prihraniti, toda, če pomislimo, da so pri takih objektih najvažnejša in najdražja dela instalacija, potem je že stvar drugačna. Še bolj pa se spremeni, če ugotovimo, kako dolgo po navadi morajo služiti taki provizoriji svojemu namenu. Po urbanističnem načrtu Izole je predvideno rušenje bivšega poslopja podjetja »Mleko« in tudi odstranitev pli-

narne. Na tem mestu bodo namreč stali veliki stanovanjski bloki; z gradnjo bodo začeli že prihodnje leto.

Razen v novih zgradbah so le redka stanovanja v Izoli, ki imajo kopalnice. Z njimi se tudi tovarne ne morejo pohvaliti. Vsi-ljuje se vprašanje, ali se res ne bi dalo v enem izmed novih blokov v priložnosti urediti javno kopalnišče. Najbolj primeren za to bi bil predvideni samski blok.

Okrajni Svet za urbanizem je zgoraj omenjeni predlog zavrnil s priporočilom pristojnim organom, naj še enkrat proučijo možnosti za zgraditev dokončne kopalnice. Če bi takoj začeli z deli, ni verjetno, da bi Izolani mogli svojo kopalnico že to zimo koristiti. Podjetja so dolžna poskrbeti za higieno svojih delavcev in bi tudi v tem primeru morala skupno z občino prispevati del sredstev za dokončno zgraditev javnega kopalnišča. S tem, da bi gradili provizorij, bi res morda za leto ali največ dve rešili vprašanje kopalnišča, bilanca investicije pa bi bila močno negativna.

-jo

S SEJE SVETA ZA TELESNO VZGOJO OLO KOPER

Za razširitev telesne vzgoje

Devetnajsti seji Sveta za telesno vzgojo pri OLO, ki je bila 29. preteklega meseca, so prisostvovali tudi predsedniki svetov za telesno vzgojo občinskih ljudskih odborov s področja koprškega okraja. Med pregledom sklepov preteklih sej so ugotovili, da je še nekaj sklepov, ki niso bili realizirani. Na tej seji so imenovali tudi komisijo za uvedbo telesne vzgoje v gospodarskih podjetjih ter komisijo za učvrstitev stikov s planinskimi društvi.

Na seji so razpravljali o dejavnosti Okrajne počitniške zveze, ki je na priporočilo Sveta poskrbela za povečanje števila članstva in nudila pomoč pri prirejanju skupinskih potovanj ter pri organiziranju prenočišč v Kopru, Piranu in Postojni. Medtem ko je bila dejavnost te počitniške zveze doslej le v poletnih mesecih, bo potrebno njeno delovanje razširiti tudi na delo v zimskih mesecih. Zato bodo priredili več tečajev, uvedli stalna predavanja in krajše izlete ter pohode v bližnjo okolico. S predavanji in obiski tovarnih Zvez omogočila svojemu članstvu, da se temeljiteje spozna z gospodarskim napredkom občine, okraja, republike in zveze.

Tudi Okrajna zveza strelskih društev je v zadnjem času imela lepe delovne uspehe. Priredila je številna tekmovanja in svoje članke pošiljala na tekmovanja izven njenega področja dela. Največje priznanje je Okrajna zveza strelskih društev dosegla s tem, da ji je bilo zaupano organiziranje republiškega tekmovanja za Zlato puščico. Ta Zveza vključuje strelske družine iz Kopra, Izole,

Portoroža, Ilirske Bistrice, Pivke, Postojne, Sežane in Hrvatnov, razen teh društev pa še 16 strelskih sekcij, ki so v šolah, zavodih in podjetjih.

Ob zaključku seje so govorili tudi o pomenu izredne letne skupščine Partizan Slovenije, ki bo decembra letos, in naglasili, da bo ta skupščina s svojimi sklepi lahko močno vplivala na nadaljnje delo vseh telesno-vzgojnih organizacij. M. S.

Senožeče

V nedeljo in ponedeljek je bila v Senožečah razstava slik iz dela in življenja maršala Tita, ki jo je organizirala pod naslovom »Naš vrhovni komandant« JLA. Med številnimi obiskovalci je bilo veliko šolske mladine, ki je pokazala za razstavo mnogo zanimanja. V Divači pa je bila ta razstava odprta 5. in 6. t. m.

Gabrče

Gradnja dveh betonskih rezervoarjev, ki držita vsak po 245 kubičnih metrov vode, je končana. Te dni pa bodo zaključili tudi dela pri novozgrajenem koritu za živino, ki stoji sredi vasi. V načrtu imajo, da bodo takoj po položitvi enega rezervoarja do korita začeli graditi veliko lovilno ploskev, da se bo v rezervoarja stekala meteorna voda. Še letos pa bodo nasuli okrog rezervoarjev zemljo in izkopali kanal. Ta Zveza vključuje strelske družine iz Kopra, Izole,

-er

OBČNI ZBORI SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV

DELAVEC IN KMET NAJ SODELUJETA

DPD »SVOBODA« SEČOVLJE

Letošnji občni zbor sečoveljske »Svobode« je bil v znamenju majhnega jubileja — 5. obletnice delovanja društva.

Poročilo upravnega odbora je govorilo o težavah, ki nastajajo s tem, da je prebivalstvo raztreseno na obsežnem področju in da so društveni prostori neprimerni za uspešnejši razvoj. Posebno zadovoljiv pa je porast članstva v pretekli sezoni, kljub temu da so številni delavci zapustili rudnik in da je nekaj članov odšlo na odsluženje kadrovskega roka. Zanimiva je tudi ugotovitev, da se v sečoveljsko Svobodo vključuje vedno več kmetov. Prav tako kot število članstva je rastlo tudi število društvenih sekcij, ki jih je bilo v pretekli sezoni devet. Lahko bi rekli, da so vseh sekcij, že od ustanovitve društva najaktivnejše in najbolj nepretrgano delovali knjižnica, šahovska sekcija in tamburaški zbor. V zadnji sezoni pa so se predvsem uveljavljali lutkarji.

Z razvojem društva so rasle tudi potrebe, posebno ko je društvo prevzelo še upravljanje kina. Zato so razen upravnega odbora ustanovili še gospodarskega, vendar je sodelovanje obeh šepalo.

O vsebinskem delu bi lahko rekli, da je bilo kampanjsko, ob raznih proslavah in prireditvah, ne pa vsebinsko in načrtno. Zato je trpela tudi kvaliteta.

Za okrepitev finančnih virov si je društvo razen kina omislilo še razne zabave, ki pa niso prinesle prevelikega uspeha.

V zaključku svojega poročila je dosedanji predsednik Anton Martinčič poudaril nujno sodelovanje delavca in kmeta, za kar bo treba najti nove in privlačne oblike. Za zbliznanje obeh slojev bi vsaj v začetku bile primerne razne zabave in razvedrila. Prav tako je treba skrbeti za pritegnitev izvenšolske mladine. Kazalo bi tudi misliti na pisanje društvene kronike. Predsednik gospodarskega odbora Stanko Camlek je pojasnil, zakaj se je društvo potegovalo za kino. Izmed drugih sekcij je edino lutkovna finančno aktivna. Napaka gospodarskega odbora je, da se je preveč ukvarjal z drobnimi problemi, ni se pa spoprijel z bistvenimi, to je, da bi si zagotovil lastna finančna sredstva.

Predsedniki posameznih sekcij so imeli svoja poročila o dosedanjem delu in načrtih.

PD »SLOGA« V JELŠANAH

Letnega občnega zbora se je udeležila velika večina članstva. Iz poročila predsednika upravnega odbora je bilo razvidno, da je bilo društvo v preteklem letu precej aktivno s svojo dramsko, pevsko in folklorno skupino. Imeli so 11 nastopov na domačem in na tujih odrih.

Zdaj si je društvo »Sloga« zadalo nalogo, da bodo posamezni odseki še bolj skrbeli za kvaliteto svojih nastopov. Obnovili bodo tudi tamburaški zbor. Nekateri člani so izrazili željo, da bi upravni odbor pripravil gospodinjstvi tečaj, ki ga je svoj čas že obljubil. V novi upravni odbor so večinoma potrdili stare odbornike.

Predsednik občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev Jože Žnidaršič je v svojem nagovoru spodbujal člane k nadaljnjemu delu in jim kot vzgled navedel primer 86-letnega Jožeta Stembergerja, ki je še vedno član »Sloge«.

Prihodnje leto (predvidoma 3. februarja) bo društvo proslavilo 90-letnico ustanovitve svoje knjižnice. Po slavnostnem delu bodo člani društva izvajali kulturni program.

PD »SIMON GREGORIČ« IZ OREHKA

Poročilo o dosedanjem delu na občnem zboru je imela tajnica Kristina Jankovič. Iz tega poročila je razvidno, da so bili naj-

bolj marljivi in vztrajni člani dramske družine, čeprav so bili brez režiserja. Toda v vasi je veliko zanimanje za igre, prav tako za knjižnico, ki pa ima le okrog 200 knjig. Društvo pa nima finančnih sredstev za nabavo novih. Pevski zbor se zbere le od časa do časa, ko nastopa na proslavah. Rednih vaj nimajo, ker ni stalnega pevovodje.

V razpravi po poročilu so se oglasili mladinci, ki so bili v preteklem letu najbolj aktivni. Zdi se jim, da jim starejši člani premalo pomagajo, prav tako učiteljstvo. Nekdo od članov je še predlagal, da bi z udarniškim delom in s sredstvi, ki jih imajo, poskusili urediti svoj kotiček v Zadrudnem domu.

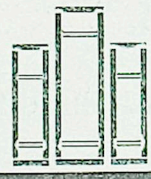
V razpravo je posegla tudi predstavica občinskega odbora Ema Hojkar in zagotovila, da bi režiser lahko prišel iz Postojne, če bi vedno sporočili točen datum vaje. Vprašanje knjižnice bodo lahko reševali s pomočjo potujoče knjižnice, ki bo na terenu nekaj mesecev na leto. Za poživitev dela bi bilo dobro organizirati izlet članov dramske družine v ljubljansko Dramo in vsekakor urediti kotiček v Zadrudnem domu, kjer bi imeli svoj prostor za društveno življenje. Opozorila jih je tudi, naj poskrbijo za pevski zbor, ker bo v Postojni v kratkem kulturni teden glasbe in petja in obenem občinsko tekmovanje vseh Svobod in prosvetnih društev.

PD »LIPA« STUDENO

V prostorih prosvetnega doma je bil redni letni občni zbor, ki se ga je udeležilo 35 članov ter predstavica občinskega odbora Ema Hojkar iz Postojne.

V preteklem letu si je upravni odbor zadal nalogo, da uredi in prepleška kulturni dom in društvene prostore. To je uspelo le deloma, ker je zmanjkalo finančnih sredstev. Med uspehe pa je vsekakor šteti ureditev garderobe in razširitev odra.

PD »Lipa« je samostojno organiziralo več proslav, ki jih je obiskalo približno 400 ljudi. V zimskih mesecih so bila predavanja za odrasle, večkrat pa jih je obiskal tudi potujoči kino iz Sežane ter ekipa z ozkotračnim filmom iz Postojne. V dramskem odseku so naštudirali eno igro, s katero so gostovali tudi v Planini, pevski zbor pa je sodeloval samo na dveh proslavah.

JOSIP JURČIČ: JURIJ KOZJAK

V Knjižnici Kondor je izdala Mladinska knjiga prvo slovensko in morda razen »Desetega brata« najbolj priljubljeno slovensko povest »Jurij Kozjak«. Sedanja izdaja je priredil dr. Mirko Rupel, ilustriral pa Maksim Sedej. S temi izdajami, kakor tudi z zbirkami »Sinji galebi«, »Knjižnica za šolarje«, »Zlata ptica« in »Globusa«, založba uspešno izpolnjuje vrzel, ki jo je čutili pri izbiri šolskega in domačega čtiva.

JOSIP CAZI: Z OBRAZOM PROTI VIHARJU

Založba Mladinska knjiga ima prav gotovo zasluge, da naša mladina v literarno dognanih oblikah spoznava ne samo narodnoosvobodilno borbo, ampak tudi napredni boj delavskega razreda v stari Jugoslaviji. V to zadnjo zvrst lahko pristajemo 43. zvezek hrvatskega pisatelja Josipa Cazi »Z obrazom proti viharju« v prevodu Jožeta Smita in z ilustracijami Iva Subica.

Avtor nam v svoji povesti, pravzaprav drobnih črticah, ki tvorijo celoto, pripoveduje o pretrseljivem obdobju delavskega gibanja pri nas, ko je bilo to gibanje izpostavljeno najhujšemu preganjanju v stari Jugoslaviji. Svojo zgodbo začne s koncem prve svetovne vojne, njen junak je mladi šolarček Josip, sirota brez staršev. V času zloglasne Obznanje je bil Josip skupaj s svojima vajeniškima tovarišema član SKOJ. Umaknejo se v ilegalo in končno se odločijo za beg, snidejo pa se v ječi. Vsak doži-

ljude v Studenem radi obiskujejo vse prireditve in so precej kritični v svoji sodbi, vendar tudi hvaležni izvajalcem. Najbolj se navdušujejo za film. Poudariti še velja, da je med 35 aktivnimi člani kar 23 mladincev in da imajo pionirsko sekcijo, v katero je vključenih 8 dečkov in 15 deklic.

V razpravo je posegla tudi tovarišica Ema Hojkar in je gradila zlasti medsebojno nerazumevanje članov. Opozorila je tudi na stare tradicije društva, ki je bilo nekoč med najbolj aktivnimi v postojnski občini. To bi bilo kaj lahko obnoviti, če bi upravni odbor znal ljudi pravilno pritegniti.

Na enem izmed gostovanj z Manzarijevo farso »Mrtvi ne plačujejo davkov«. S tem delom je dramska skupina prosvetnega društva »Miroslav Vilhar« iz Zagorja na Pivki, ki jo kaže naša slika, žela na vseh gostovanjih zasluženo priznanje

OBRAČUN DELA DPD SVOBODA V SENOŽEČAH

KREPKO JAMSTVO

»Prebili smo led, ki je več let pokrival prosvetno življenje v naših vaseh,« je med drugim dejal v svojem poročilu dosedanji predsednik DPD Svoboda v Senožečah Rado Meden na občnem zboru društva. »Z dosedanjim delom smo našli način sistematičnega dela!«

Kdor je sledil življenju senožeške Svobode ve, da je že pred leti otvoritev kinodvorane z novim kinoprojektorjem in nabava tamburice, ki so jim omogočile ustanovitev tamburaškega zbora, ostvarilo trdne temelje ljudsko-prosvetnemu delu. Kmalu po tem prvem uspehu so ustanovili z instrumenti, ki so jih nakupili s finančno pomočjo ObLO Divača, v Dolenji vasi in v Potočah godbo na pihala. Sledila je ustanovitev dramske družine, ki je z uspehom uprizorila dramsko delo »Poslednji mož« in z njim razveselila domačine ter tudi bolnike v Bolnišnici za pljučne bolezni v Senožečah. DPD Svoboda prireja že več let tudi krojni tečaj, namenjen predvsem dekletom in mladim ženam. Člani društva so organizirali balinarsko, šahovsko in recitacijsko sekcijo. Knjižnica ima registriranih več kot 800 knjig. Društvo je letos s pomočjo občinskega ljudskega odbora nabavilo tudi ozkotračni projektor, ki ga s pridom uporabljajo za predvajanje filmov.

Ne smemo pri tem pozabiti na pomoč, ki so jo doslej dajali člani društva pri organiziranju obeh kulturno-gospodarskih revij in drugih prireditiv. Taka dejavnost je privabila marsikaterega Senožečana, da se je vključil v društvene vrste in narekovala izglasovanje sklepa, da bo DPD Svoboda vključilo v svoje vrste vso šolsko mladino. Članarino za te najmlajše člane bo plačevalo društvo, medtem ko bodo šolarji prispevali za razvoj društva le — simbolično — dinar mesečno.

V načrtu ima društvo med drugim tudi ustanovitev moškega ali mešanega pevskega zbora, saj v Senožečah ne manjka pevcev. Razen tega nameravajo ustanoviti telovadno sekcijo. Ta naj bi bila pobudnik za zgraditev kopališča tam, kjer je bil nekoč bazen bivše senožeške pivovarne. V Senadolah, Lažah in v Dolenji vasi hočejo ustanoviti čitalnice, v katerih bodo razen časopisov, knjig in revij tudi radijski sprejemniki, da bo ljudsko-prosvetno delo v teh krajih še bolj zaživel.

Vse to in še marsikaj bi lahko zapisali o požrtvovalnosti ljudsko-prosvetnih delavcev v Senožečah. Res je sicer, da je zanimanje za tovrstno dejavnost med tamkajšnjimi prebivalci na splošno veliko, res pa je tudi, da je nesebični trud posameznikov tista gibalna sila, ki uvršča Senožeče med najbolj razgibane kraje v koprskem okraju. Med te požrtvovalne ljudsko-prosvetne delavce je treba uvrstiti razen predsednika DPD Svoboda Rada Medena še kapelnika godbe na pihala Franca Vidmarja, Ivana Pegana, ki kljub obilici dela na kmetiji najde dovolj časa za vzgajanje mladih igralcev, knjižničarja Franca Stibila, vodjo krojnega tečaja Stefko Prekrskyjevo, učitelja Mirka in Marijo Sosič, dalje Marico Buh in Vero Može. Ti in še številni drugi so jamstvo za močan kulturno-prosvetni razvoj senožeškega področja.

morajo tudi uro daleč na vaje po trdem celodnevem delu.

Nekoč so imeli Stjačani tudi svoj pevski zbor, ki je nastopal na raznih proslavah. Toda zdaj zbora ni več in le sem in tja je slišati zvečer prtajene glasove pesmi. Poskusili so zbor obnoviti, vendar nimajo najpotrebnejšega: instrumenta. Prosili so vsaj za delno pomoč, ker nekaj denarja imajo sami, vendar brez uspeha.

Ob teh problemih in uspehih je bilo govora na občnem zboru. Ljudje na Štjaku bi utegnili pokazati še marsikak uspeh, če bi dobili malo pomoči in razumevanja, kajti dobre volje in prizadevnosti ne manjka.

Člani dramske skupine imajo v načrtu za to sezono dve novi dramski deli in s tistim, ki bo bolj uspelo, nameravajo sodelovati na tekmovanju Svobod in prosvetnih društev koprškega okraja. Stjačani so prepričani, da se bodo izkazali pred koprskim občinstvom in upajo, da se bo takrat kdo pozanimal, kaj pravzaprav delajo in kakšne težave imajo. In morda bodo potem lahko tudi uresničili svojo staro željo, da bo s Stjaškega griča zopet slišati ubrane glasove domačih fantov.

Umetniška razstava KIPARJA JOŽETA POHLENA

V prostorih Male galerije koprškega Okrajnega muzeja je bila v sredo 6. novembra otvoritev umetniške razstave akademskega kiparja Jožeta Pohlena, ki je razstavil razen 7 kipov tudi slike, in sicer 9 olj, 4 monotipije, 2 temperi in 20 risb. Jože Pohlen je mlad slovenski slikar in kipar, Akademijo upodablja očitih umetnosti je končal v Ljubljani, lepo pa se je že uveljavil na več samostojnih in kolektivnih razstavah. Poučuje risanje na gimnaziji v Koprju in sodeluje tudi kot ilustrator pri našem časopisu. O razstavi bomo še poročali.

FRANCE BEVK: MALI UPORNIK

Dejanje te svoje prve partizanske povesti za mladino je vzel Bevk s Tolminskega, kjer so se leta 1942 zbirali v gozdovih prvi primorski uporniki in ko je v tolminskih hribih počila prva partizanska puška. Če pravimo, da je težko napisati življenjsko in umetniško prepričljivo zgodbo iz partizanskega življenja, potem to še tem bolj velja za mladinska dela. Povest »Mali upornik« je napisal France Bevk takoj v prvih letih po osvoboditvi, ko so bili vtisi še močni in sveži, veselje nad priborjeno svobodo pa tako prekipujejoče. Zato povest ni samo zgodovinski fragment, ampak je klasičen primer lepe mladinske proze, ki jo je lahko napisal samo pisatelj takih kvalitiet in izkušeni, kot je Bevk. Človek, ki ni samo resnični umetnik, ampak je tudi sam sodoživljal fašistično nasilje in borbo za svobodo.

Povest je pisana v prvi osebi, pripoveduje nam jo partizanski kurir Tomažek. V tem priručnem in neposrednem pripovedovanju zaživi pred nami medvojna tolminska pokrajina z vsem vzdusjem fašističnega nasilja in pripraviljenostjo ljudi, da so pomagali tistim, ki so jim obetali in prinesli zopet svobodno življenje.

Povest »Mali upornik« je izšla pri založbi Mladinska knjiga z lepimi ilustracijami Nikolaja Omerse.

KUD »Višava« na Štjaku

V odmaknjeni kraški vasi Štjak že 55 let živi KUD »Višava«. Prav zadnje čase vedno bolj pogosto vabijo malce okorni lepaki na razne prireditve. Tako smo brali: KUD »Višava« vabi na igro »Visoka pesem«, dramo »Via mala«, na Kranjčevo igro »Pot do zločina«, na razne enodejanke. In ljudje pridejo na te predstave, zadovoljni gledajo znane obraze, ki jih vodijo od dejanja do dejanja, morda ne tako umetniško prepričljivo, a vendar dovolj nazorno, da ljudje razumejo, za kaj gre. S temi deli so Stjačani gostovali po okoliških odrih in povsod so jih sprejeli z navdušenjem, ki ni veljalo samo njihovi igri, ampak tudi požrtvovalnosti, saj so to fantje in dekleta, ki

Na sliki: Jože Pohlen — Mrtva ptica (olja).

Šola za starše v Sloveniji

Prva poskusna »šola za starše« je stekla v Ljubljani spomladi leta 1955, in sicer po vzorcu »šole za starše« v Zagrebu. Organizirala jo je centralna Ljudska univerza ob sodelovanju in pomoči Društva prijateljev mladine. Prijavljenih je bilo 40 udeležencev, do konca pa je zdržalo le okrog 20 mater.

Efekt na oko ni bil posebno velik, toda med starši v Ljubljani in v drugih večjih središčih je vzbudila šola veliko zanimanje ter pozornost in prijaviteljev je bilo vedno več. Organizatorji pa so tudi spoznali, da je treba program »šole« nekoliko spremeniti, predvsem pa pritegniti širši krog kvalitetnih predavateljev.

Tako so začele z delom prihodnje sezono (1955/56) v Ljubljani že kar tri »šole za starše« in ena v Mariboru.

V Mariboru se je prijavilo za »šolo za starše« 37 udeležencev, med temi samo dva moška. Večina je bila v starosti od 20 do 30

Prvi poskus v Ljubljani leta 1955 — Vsebinski program šole — Predavatelji in anketa med tečajniki — starši — Zaslugo imajo predvsem LU, razen tega tudi DPM, občine in šole — Med tečajniki največ mater

V Ljubljani je LU po tehtnem predurku sklenila, da bo organizirala samo tri »šole za starše«, čeprav je bilo prošnje od terenjskih DPM precej več. Toda na razpolago je bila ena sama ekipa predavateljev, ki so »potovali« skozi vse tri šole šest mesecev. V tem času sta se zvrstili dve »šoli«, kajti vsaka je trajala tri mesece in je imela po 28 večerov ali 56 ur rednih predavanj oz. seminarjev. Tu so šteti živahni in dolgi razgovori, ki so se navadno razvili ob koncu predavanja med starši in predavatelji. Udeleženci tečaja so bile zopet večinoma matere, gospodinje in zaposlene žene.

Program, ki so ga po prvi poskusni šoli prilagodili potrebam ter razmeram in zato močno spremenili tudi vsebino, je obravnaval:

1. splošno pedagoško osnovo;
2. duševni razvoj otroka in mladostnika;
3. zdravstvene pogoje za uspešno rast otroka in družine;
4. poglavje iz mentalne higijene;
5. osnovna načela družinskega prava — socialna in pravna zaščita otroka;
6. šole in družine;
7. prva pomoč bolnemu otroku;
8. higiena žene-matere;
9. družinska pedagogika;
10. družinska ekonomika;
11. seksualna vzgoja v družini;
12. poklicna vzgoja v družini.

V »šoli« je sodelovalo 12 predavateljev: pedagogi, psihologi, psihiatri, zdravniki, ekonomist in dva pravnik. Pred zaključkom so tečajniki-starši odgovorili na 5 vprašanj v anketnem listu. Odgovori so pokazali, da so bili starši s šolo zadovoljni v celoti, saj je večina predlagala, da bi organizirali v prihodnjem letu nadaljevalno šolo z izpopolnjenim programom. Starši so tudi dali tehtne pripombe za izpolnitev programa.

»Šola za starše« v Ljubljani je najbolj podprla LU, ki ima svoj krog predavateljev, prevozna in druga materialna sredstva, pri organizaciji in izvedbi pa so sodelovala v prvi vrsti DPM, pa tudi občine, šole in nekatera podjetja.

Po zaključku vseh treh šol so se razvile med predavatelji in zastopniki LU ter ostalimi sodelavci živahne razprave o vrednosti take šole in nalogah za bodo-

če delo. Soglasno so ugotovili, da so doslej posegle šole najgloblje v miselnost naše družine ter ji dale osnove za boljše in bogatejše družinsko življenje. Ugotovili so tudi, da je med starši za tovrstno pošolsko izobraževanje veliko zanimanje, da pa bi bilo treba program po željah staršev dopolniti in popraviti. Razen »šole za starše« pa bi kazalo ustanoviti tudi posebne šole za doraslo mladino, delavsko, vajensko in šolsko, v »šolo za starše« pa bi bilo treba pritegniti več očetov in starše tako imenovanih »problematičnih družin«, to je staršev, ki se premalo brigajo za rast in vzgojo svojih otrok.

In končna ugotovitev, ki so jo potegnili predavatelji in organizatorji iz prvih poskusov, je bila, da je za uspešno delo v šolah za starše primerno sorazmerno nizko število tečajnikov (največ do 30), ker se le takrat lahko razvijajo sproščeni in zanimivi razgovori med starši in predavatelji, kar je nujno dopolnilo strokovnim seminarjskim uram.

Zdravniški kotiček

CEPLJENJE PRI NAS 18. NOVEMBRA

Zaradi epidemije gripe smo morali tudi v našem okraju odložiti cepljenje proti otroški paralizni. Tako bomo začeli s cepljenjem po vseh naših občinah v ponedeljek, dne 18. novembra letos.

Vsi bralci Slovenskega Jadrana so se lahko seznanili o pomenu cepljenja proti poliomielitisu s članki, ki so jih napisali naši zdravniki v mesecu septembru in oktobru.

Na kratko bom ponovil najvažnejše. Cepili bomo vse otroke, rojene v letih 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956 in tiste, ki so rojeni meseca januarja, februarja in marca letošnjega leta. Cepljenje bo trikrat, in sicer v novembru in decembru letos ter v juniju prihodnjega leta. Vsak otrok mora biti trikrat cepljen, če ga hočemo zavarovati pred boleznijo. Samo enkratno cepljenje je brez uspeha. Vsi starši prizadetih otrok bodo dobili za cepljenje pismena vabila na dom. V kolikor bi zaradi administrativnih napak nekateri od prizadetih

Mladostni plašč enostavnega, športnega kroja, primeren za mlajša in vitka dekleta

Nové revije

NAŠA ŽENA, ŠTEV. 10

Iz vsebine:

Dr. Jože Potrč: Ob 40-letnici Oktobrske revolucije, Meta Sever: Klara Zetkin; Iz organizacije, Praznik na porodniški kliniki, Žene po svetu; S. V.: Mednarodni politični pregled, Vera Dulmin: Zivljenje onstran doline, Dr. Draško J. Vilfan: Ali se ne utrujamo marsikdaj preveč in po nepotrebnem?, M. R. A. Harram: Izgubljeni otrok, M. S.: Novi filmi, Med knjigami, N. G. Černiševski: Kaj delati (nadaljevanje); O sožitju s stari ljudmi. Zaupni pomenki, Zanimivosti, Posvetovalnica za noseče, Kozmetika, Zdravniški odgovori, Gospodinjstvo, Moda.

NOVA ŠTEVILKA REVIEJE »SODOBNO GOSPODINJSTVO«

Te dni je izšla nova, dvojna številka revije »Sodobno gospodinjstvo«. Po svoji vsebini je izredno pestra. Uvodoma prinaša poročilo o uspehih, ki jih je dosegla vaška skupnost v Braslovcah, ki so lep primer, kaj vse lahko storijo vaščani za dvig svojega življenjskega standarda. Prav tako članek o delu otroškega vrta v Kranju.

V svoji stalni rubriki »Stanovanje in oprema« prinaša revija skice kombinirane otroške posteljice in skice o predelavi sobe, kjer bivata dva otroka. Inž. Marjeta Kregar piše o rožah kot o sobnem okrasu in seznanja bralce z zanimivim načinom vlaganja šopkov v vaze. Bruno Leban je prispeval članek o uničevanju mrčesa v stanovanju.

Zelo zanimivi so prispevki o oblačenju, zlasti članek o individualnosti oblačenja in članek o pranju tekstilnih izdelkov iz umetnih vlaken, ki ga je napisal inž. V. Povoden. V tem delu revije ne manjka tudi skic za praktične obleke dečkov in deklic.

Pestri po svoji vsebini so prispevki o sodobni prehrani, inž. Emilija Letonja piše o špinači, o graham kruhu in o škodljivosti salicilne kisline kot konzervnem sredstvu. Ante Beg je prispeval članek o naših gobah z zanimivo razpredelnico gob po njihovi kvaliteti. Pepika Levstek objavlja nekaj jedilnikov z gobami. Olga Stare pa piše o kisanju zelja in o njegovi uporabi skozi vse leto. Omeniti je treba še recepte za konzerviranje jenskih gozdnih sadežev. Za spretno roke objavlja revija nekaj lepih vzorcev za vezenje in pletenje.

Mnogim gospodinjstvom bo dobrodošel prispevek inž. Viktorja Repanška o nabavi in shranjevanju krompirja za zimsko zalogo.

Razen tega prinaša revija tudi odgovore na vprašanja svojih bralcev.

OBJAVA

Jezikovni tečaji Ljudske univerze v Kopru bodo po temle razporedu:

Tečaj iz nemščine za začetnike ob torkih in petkih od 18.30 do 19.30

Tečaj iz angleščine za naprednejše ob torkih in petkih od 17.30 do 18.30

Tečaj iz francoščine za naprednejše ob ponedeljkih in četrtek od 18.30 do 19.30

Tečaj iz esperanta ob petkih od 17 do 18 ure.

Vsi tečaji bodo v gimnaziji v Kopru in se bodo začeli od 8. t. m. dalje. Pohitite s prijavi, da te tečaje, da ne boste med zamudniki!

Kostum iz debelega črno-sivega tweeda s klobukom iz istega blaga. Posebnost so še vpadljivi črni gumbi in ovratnik iz črnega žameta

let, 11 mater je bilo poročenih, druge pa pred poroko. Do konca tečaja je vzdržalo 26 prijavljenih. Program »šole« je bil takle:

1. splošna dejstva o vzgoji;
2. telesni in duševni razvoj otroka;
3. družinska higiena;
4. mentalna higiena v družini;
5. ideološka osnova družine;
6. družinska pedagogika;
7. družinsko pravo in zaščita otroka;
8. šola in druge vzgojne ustanove ter družina;
9. predvajanje higiensko-vzgojnih filmov.

Predavatelji so bili: 5 pedagogov, 1 mladinski sodnik, 2 zdravnika. Predavanja so bila vedno povezana z razgovori in udeleženci so ob koncu »šole« izjavili, da so bili zadovoljni. Izkazalo pa se je, da ne more biti takšna šola centralna za vse mesto, ker starši od daleč ne-zdržijo do konca.

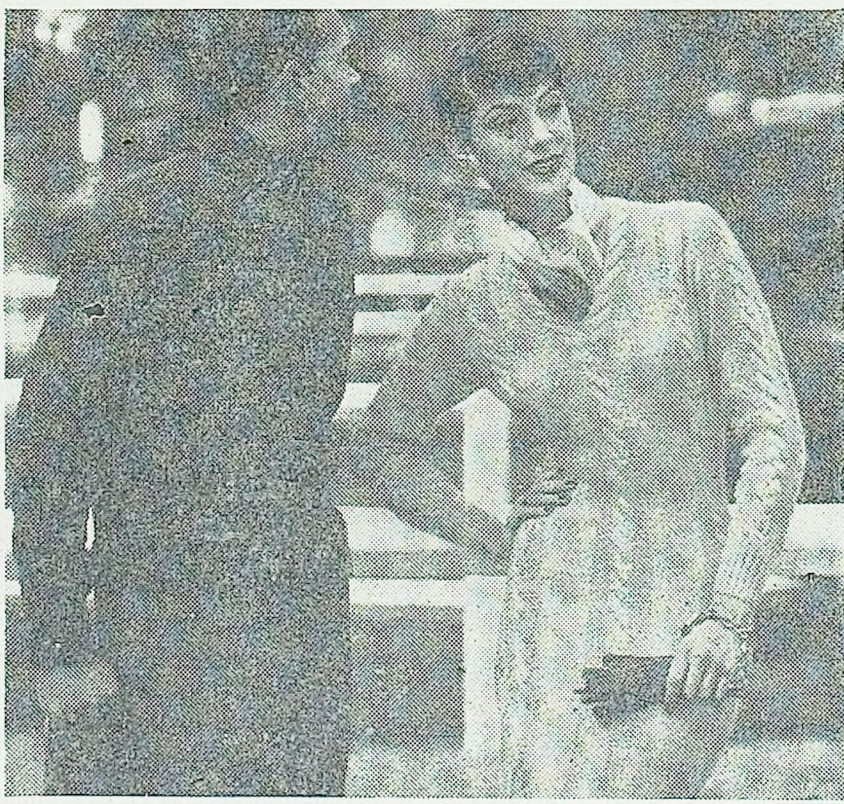
kaj bi kuhala?

TESTENINE S PARADIŽNIKI
20 dkg čebule, 4 dkg masti, 25 dkg zmlatnega mesa, pol kg paradižnikov, 40 dkg testenin, slan krop.

Sesekljano čebulo damo na vročo mast, ko je razpuščena, dodamo zmlato meso, prepražimo. nato dodamo olupljene paradižnike, osolimo in dušimo, da se paradižniki razpuste. Z nastalo omako polijemo posebej kuhane z vročo vodo prelijte in odceljene testenine. Zraven serviramo mešano solato.

STE V ZADREGI ZA PRIJETEN VEČER?

Obiščite LJUDSKO KNJIŽNICO KOPER — med slovenskimi, srbohrvatskimi, italijanskimi in nemškimi knjigami boste našli neizčrpen vir razvedrila in duhovnega bogastva vseh narodov in časov.

Vsako leto pride v modo kaka posebnost. Letos so to pletenine, ki so se sicer začele uveljavljati že lani, toda resnično prodrle so na tržišče šele letos. Tu ne gre več samo za puloverje ali jopice, ampak za obleke in plašče. Na sliki vidimo moški pulover in pleteno žensko obleko, za katero pa je seveda treba imeti lepo postavbo, ker taka obleka vse hibe ne samo poudari, ampak še poveča. Torej bodite previdne in preden se odločite za tak nakup, se strogo kritično ogledajte v zrcalo!

Da pri čiščenju madežev ne bo več kolobarjev

Pri čiščenju mastnih in drugih madežev z raznimi topili, posebno pa z lahko hlapljivim bencinom se pogosto zgodi, da sicer odstranimo umazano liso, ko se pa topilo posuši, opazimo namesto prvotne lise manjši ali večji kolobar, odvisno od tega, od kod se je razlezlo topilo po blagu. Takšen kolobar nastane vselej, če kapljamo topilo na umazano mesto; pri tem raztaplja madež, oboje se nato razleže po blagu na vse strani; na robu, kjer topilo hlapi, se seveda nabere zopet nekaj raztopljenega madeža, ki ni hlapljiv, in tako nastane znani umazani kolobar.

Zato je nujno potrebno, da pri vsakem čiščenju s toplimi podložimo pod umazano mesto čist pivnik, belo krpo blaga ali kaj podobnega, kar dobro vpija topilo, katerega kapljamo na madež. Pri tem moramo podlago seveda večkrat prestavljati ali menjati, da se ob koncu čiščenja raztopljena umazanija ne zažre spet v blago, ki ga čistimo. Najbolj pa preprečimo nastanek kolobarja s pomočjo smucka (Talkum), to je belkastega praška, ki zelo hlastno vpija vsako tekočino, tako bencin, kakor tudi vodo. Če ga brž po namakanju madeža potresemo po zmocnemem mestu, ali še bolje, če ga pritisnemo nanj

z roko ali s kakim ploskim predmetom, bo tako hitro vsrkalo topilo in z njim madež, da sploh ne bo mogel nastati umazan kolobar.

(Po »Sodobnem gospodinjstvu«)

dobri NASVETI

Preproge očistimo, če jih zdrgnemo z ožetim kislim zeljem. Najcenejše sredstvo za čiščenje pa je časopisni papir, ki ga natrgamo na koščke, navlažimo z okisano vodo in z njimi zdrgnemo preprogo.

Rumene madeže na porcelanu odstranimo z zmlato soljo.

Apnenčasto oblogo iz posod, kjer imamo vodo, očistimo tako, da denemo v posode nastrganega časopisnega papirja, nanj pa nalijemo precej močnega kisa. Tako pustimo čez noč, drugo jutro pa zdrgnemo s časopisom stene in dno posode, nato pa jo splaknemo s čisto vodo. Če so obloge apnenca debelejšje, postopek ponovimo. Kis tudi hitreje učinkuje, če ga segrejemo.

Pecivo ohranimo sveže s prav preprostim sredstvom: v posodo, kjer ga hranimo, denemo nekaj jabolčnih rezin. Namesto jabolk lahko uporabljamo tudi surov krompir.

Vodo, v kateri kuhamo pljuča, zavrzemo, ker se izloči vanjo mnogo nesnage, ki se je nabrala živali v pljučih ob klanju.

Kvas preizkusimo tako, da ga vržemo košček v kozarec vrele vode. Če plava na površju, je še uporaben.

OB STOLETNICI ŽELEZNIŠKE PROGE LJUBLJANA—TRST

1857

Železna kača

1957

Namesto uvoda ponavljalna naloga iz zgodovine

Letos proslavlja Primorska pomembno zgodovinsko obletnico: stoletnico železniške proge Ljubljana—Trst.

Prvi sledovi zgodovine železnice nas vodijo v angleške premogovne rudnike, kjer so že v začetku XVII. stoletja uvedli za odvoz premoga lesene tračnice, po katerih so konji vlekli s premogom naložene vozičke. Leta 1617 je angleški rudniški magnat Reynolds uvedel v svojih rudnikih

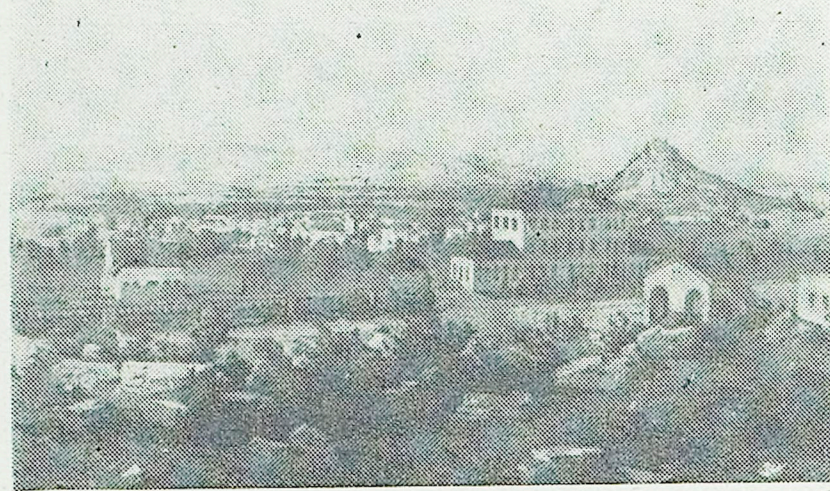
prve železniške tračnice in po teh tračnicah je dobilo danes najmočnejše celinsko prevozno sredstvo svoje ime — železnica.

Z zgraditvijo take parne lokomotive, ki bi bila temelj bodočemu razvoju železnic, so se proti koncu XVIII. stoletja bavili izumitelji Murdoch, Hedley in Trevithick. Končno obliko pa je dal prvi parni lokomotivi Georg Stephenson. Ta lokomotiva je leta 1829 na odseku proge Manchester—Liverpool prvič zamenjala konjsko vprego ter s tem potokla vse nasprotnike novega transportnega sredstva, ki je prav tako kot Guttenbergov izum tiskarskega stroja, kmalu osvojilo svet.

Ta iznajdba pa je imela še mnogo nasprotnikov, ki niso hoteli uvideti njenih prednosti, ki jih je doprinesla k razširitvi blagovne proizvodnje in zamenjave. Kljub dokazanemu uspehu na progi Manchester—Liverpool, se je moral Stephenson boriti na življenje in smrt s svojimi nasprotniki, ki so njegovo življenjsko delo zasmehovali in omalovaževali. Poslanec angleškega parlamenta sir Isaac Coffin je v parlamentu podkrepil svoje trditve o škodljivosti železnice z naslednjimi besedami: »Vsakemu poštemu človeku mora biti skrajno neprijetno gledati železnico skozi okno svoje hiše. Kaj se bo zgodilo z našimi kolarji, kova-

či in kočijaži, če se bo ta novotarija uveljavila? Železnica bi bila največja nesreča za človeštvo, ker bi kalila duševni in telesni mir državljanov.« Učenjak Alderson pa je končal svojo filipiko proti uvedbi železnice z naslednjimi besedami: »Stephensonov izum je eden med najbolj neumnimi, kar se jih je porodilo v človeških možganih.« Slovití fizik Arago je trdil in »znanstveno« dokazoval, da železnica ne bo nikoli sposobna za prevoz blaga. Francoska akademija znanosti pa je izjavila, da so tehniki, ki se bavijo z gradnjo železnic zrelji za prisični jopič. Francoski minister za trgovino in javna dela Thiers je pri ogledu prve francoske proge Pariz—Versailles izjavil, da je železnica lahko kvečjemu otroška igračka, ki ne bo sposobna prepeljati niti enega potnika, niti komad blaga. Popolnoma drugačen vtis pa je napravil ta veliki izum na preprostega arabskega šejka Shakerja, ki je leta 1866 prisostvoval otvoritvi prve železniške proge v Mali Aziji in navdušeno vzkliknil: »O bog, stvarnik in dobrotnik našega življenja, gospodar nebes in zemlje, pospeši dokončanje te železne ceste in pomnoži število podobnih prometnih sredstev, amen.« Železnica si je počasi krčila pot v bodočnost in njen pomen so kmalu spoznali tudi Američani, Nemci, Rusi in drugi narodi, ki so začeli med seboj tekmovali, da bi zgradili čimveč železniških prog.

(Nadaljevanje prihodnjič)
Tone Koršič

Železniška postaja v Postojni pred sto leti

Ali je Comte res pokazal človeštvu novo pot?

Prejeli smo naslednje pripombe prof. Srečka Vilharja k članku o Comteju. Objavljamo jih v celoti:

V članku o Comteju (J. Hočevar: Stoletje znanosti, SJ, 25. X. 1957) sem našel na nekatere trditve, ki se mi zdijo docela neutemeljene. Zaradi tega sem se odločil, da napišem kratko pojasnilo. Pisec članka podčrtuje zlasti dvoje: 1. da je Comte s svojim pozitivizmom (filozofsko naziranje, ki gradi le na znanstvenih dejstvih, raziskuje le pojave in se odreka iskanju bistva) pokazal človeštvu novo pot (tudi Marxu in Engelsu!!).

2. da je postala po Comtejevi zaslu-

gi tudi filozofija stvarnejša in se tako spremenila v znanstveno filozofijo.

Ni prav nobenih dokazov, da bi predvsem Comte s svojimi posnemovalci pognal naprej stroj, ki mu pravimo znanost. Bujen in nagel gospodarski razvoj po drugi polovici XVIII. stol. (industrijska revolucija!!) je naravnost terjal razširitev in poglobitev znanstvene dejavnosti. V tem splošnem poletu se je pokazal Comte strahopetnega in nasproti znanosti nezaupljivega, kakor da bi se bal večjih odkritij. Mučil se je z iskanjem stvari, ki ji znanost ne bi bila kos. Tako je hotel podkrepiti svojo tezo, da je »iskanje bistva nesmisel« (njegove besede!!). Po dolgem razmišljanju je »dognal«, da mu najlepši primer lahko nudijo zvezde. Tjakaj človek ne bo mogel poseči! Toda, glejte! Se istega leta (1812) sta Kirekhoff in Bunsen s spektralno analizo ugotovila kemični sestav nekaterih nebeških teles! Comte je bil torej v bistvu agnostik! Njegov pozitivizem je vodil v mistiko! Morda ga bomo boljše razumeli, če se dotaknemo njegovih političnih nazorov, ki jih naštevajo v svojih socioloških razpravah. Občutek dolgočasnja in omejena človekova starostna doba sta zanj važni gonilni sili družbenega razvoja. Tu se zateka še k sodobniku Malthusu s trditvijo, da je gostota prebivalstva prav tako važna gonilna sila razvoja. Delitev družbe na revne in bogate je zanj nujnost. Bil je torej zagovornik večne krepitve buržoaznega družbenega reda (Comte je bil na višku pod Napoleonom III.).

Comte je imel posnemovalce, ki pa so šli kar po vrsti v smer buržoaznega filozofskega idealizma. Bil je maloizviren filozof. V svojem znamenitem delu »Marksizem in empirio-kriticizem« ga Lenin komaj omenja. »Pustolovec Saint-Simon« je bil stokrat bolj izviren in njegovo bistroumnost je celo Marx pohvalil.

Ostane nam še vprašanje znanstvene filozofije, za katero naj bi imel

Comte posredno ali neposredno precejšnje zasluge. V njegovi shemi (razpredelnici) znanstvenih panog ne najdemo filozofije. Zanj je odveč in to je tudi razumljivo, kajti filozofija išče bistvo. Drugje pove, da je on le za »matematično filozofijo«. Tiste, ki so se lotili reševanja vprašanja odnosa med materijo in mišljenjem (in to vprašanje je osnovno v filozofiji!) imenuje Comte metafizike. Kar rešuje znanstvena filozofija, je torej zanj nesmisel!

Na stara leta je ustanovil društvo za zaščito človeštva (verjetno le buržoazije!) in ga hkrati proglasil za božanstvo (prav gotovo le buržoazije!!). Zopet mistika in zmeda!

VIHAR V ŽLICI VODE

„Tudi takšni smo“

IV.

V podlistku »Tudi takšni smo« Slov. Jadrana z dne 18. 10. 1957 je pisec med drugim razglabljal tudi o direktorju, ki je na čelu podjetja ob našem morju. Prav je, da se v našem lokalnem časopisu razpravlja tudi o ljudeh, ki delajo v tej ali oni panogi našega gospodarstva. Morda se je temu doslej posvečalo premalo pozornosti. Ne stremimo za tem, da bi polemizirali z avtorjem omenjenega napisa, hoteli bi pa le pogledati stvarnosti treznejše v oči.

Predvsem smatramo za potrebno pojasniti bralcem, da je pisec obarval zadevo direktorja z netočnimi podatki: omenjene zadeve ni obravnaval Upravni odbor, temveč Delavski svet podjetja, ki šteje 19 članov. Teh 19 članov DS pa ne ve prav ničesar o nagradi 300.000 Lit. Kje je pisec to pobral?! Glede tega, kako je prizadel direktor pihal na dušo trgovcu onstran meje, bi omenil le to, da pihanje ni bilo zaman. Direktor — in morda še kdo — je tako vztrajno pihal na dušo omenjeni poslovni zvezi v inozemstvu, da je dosegel najvišje

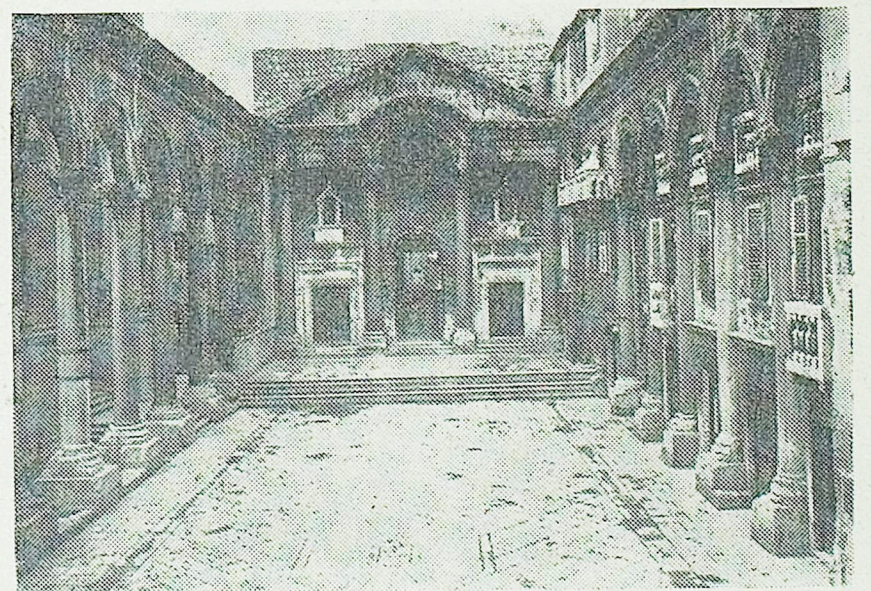
izvozne cene za dotično blago. Pisec podlistka bi svetovali, da bi se v bodoče pri takih razpravah držal dejstev in naj bi ga ne bilo strah gledati resnici naravnost v oči. Mogoče bi bilo tudi prav, da se v bodoče taki podatki, kot jih je avtor nabral v tem primeru, bolj temeljito pretresejo skozi rešeto resnice.

Ljudem je treba pokazati stvari take, kakršne so.

POTOPISI, ki jih ima v svojih zbirkah LJUDSKA KNJIŽNICA KOPER, Vam odpirajo razglede v neznane dežele, v njih srečujete zanimiva ljudstva, sodoživljate velike pustolovščine, ki jih ni napletla domišljija pisatelja, ampak so se zares dogajale.

Mrtvim v spomin

Mestni odbor Zveze borcev v Postojni je ob Dnevu mrtvih priredil pred postojnskim spomenikom padlih borcev žalno svečanost. Ob tej priložnosti sta sodelovala tudi pevski zbor DPD Svoboda iz Postojne in godba JLA. Po govoru o pomenu Dneva mrtvih so položili pred spomenik vence. Podobne žalne svečanosti s polaganjem vencev so bile tudi na vojaškem pokopališču v Postojni, pred spomenikom na Ravberkomandi, kakor tudi pred drugimi spomeniki padlih borcev na področju občine. Otroci osnovne šole iz Postojne pa so tega dne obiskali in okrasili grobove na tamkajšnjem vojaškem pokopališču. Ština

Zgodovinski peristil splitske stolnice

stev. Tam, kjer raste sedaj koruza, visoka, da se komaj vidijo iz nje betonski ostanki barak, tam, v tej prostrani ravnini, je umiralo in trpelo nečloveške muke 15.000 Slovencev in Hrvatov in 12.000 Židov. Pol ure hodiš od začetka taborišča, kjer te opozarjajo spominski kamni na grozodejstva minule vojne, do pokopališča.

Molče, s sklonjenimi glavami, smo počastili njihov spomin. Nešteto je vrst belega, lepo obliko-

vanega kamnja in na njem bakrene tablice z imeni.

Monotono udarjajo kolesa vagona ob tračnice. Vsak udarec pomeni trenutek bliže, ko se bomo razšli na vse strani naše lepe Primorske, ko se bomo poslovili po 14 dneh skupnega potovanja, naporov in neštetihih užitkov, ko se bomo poslovili po osmih letih skupnega šolanja.

Vse neprijetnosti bomo pozabili, ostali pa bodo lepi spomini na Postojno.

STANE ČEHOVIN

Utrinki s poti po Jugoslaviji

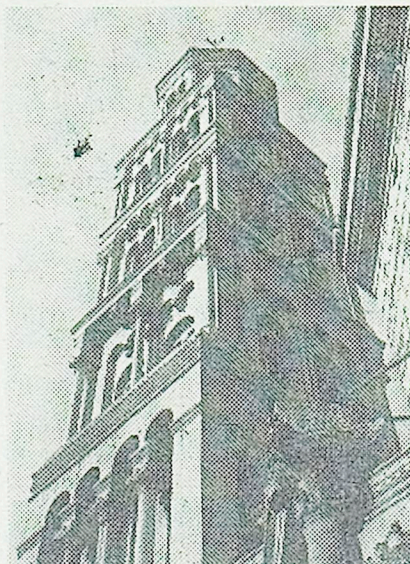
(Konec)

V Dubrovniku smo se srečali tudi s kolegi iz Kopra, sploh so se v teh dneh zbrale v Dubrovniku menda vse slovenske šole. »Na svidenje!« smo si dejali in že nas je odpeljal Novi Sad na zahod, med zidove Dioklecianove palače, v Split.

Split — industrijsko in turistično središče srednje Dalmacije. Da, tudi industrijsko. Tu so velike ladjedelnice, cementarne, veliko pristanišče, ki ga v ozadju zapira impozantna Dioklecianova palača, zgrajena na prehodu 2. in 3. stoletja.

Najznačilnejši vhod v palačo so impozantna »Porta aurea« — Zlata vrata, pred katerimi je skoraj 6 m visok kip borca za narodno cerkev na Hrvaškem kip, Grgurja Ninskega, ki v svojem značilnem položaju rok opozarja hrvatske vladarje na veliko napako.

Pot nas je vodila do najlepših ostankov palače Dioklecianovega mavzoleja, ki je bil v 7. stoletju pretvorjen v katedralo. To je

Zvonik splitske katedrale

krasna osmerokotna stavba, obdana s kolonado stebrov. Notranjost katedrale predstavlja

osem granitnih stebrov z umetnimi podstavki in čudovitimi kapiteli, na katerih počiva osem manjših stebrov, na tem se drzno pne nad Split kupola.

Umetniško izrezljana vrata občuduje ves svet.

Meštrovičeva galerija.

Samo za trenutek stopimo v hram najvišje umetnosti. Galerija Meštrovič — tu so zbrana najlepša stvarjenja velikega kiparja. Šli smo mimo impozantnih kipov Adama in Eve, visokih gotovo 4 m, izrezanih iz nekega trdega lesa. Ustavili smo se pri kipu Psihe. Čudovita ženska postava zveni in poje v belem marmorju. Človek ima občutek, da diha, ko stoji ob njej, da se ozira za teboj, ko odhajaš. Tu je našel Meštrovič svoj material — beli, kristalno čisti marmor, kot so kristalno čiste njegove visoko umetniške stvaritve.

Ze se vozimo proti Rabu.

Mestece hotelov, turistov. Uro hoda, na drugi strani otoka pretresljiva slika vojnih grozodej-

Kmečki praznik v Marezigah

Lep sončen jesenski dan je v soboto privabil v Marezige skoraj dva tisoč ljudi iz bližnje in daljne okolice. Proslava kmečkega praznika je brez dvoma za tamkajšnje prebivalce eden izmed najpomembnejših dogodkov v letu. Tega dne se namreč zberejo domala vsi možaki ob svoji priljubljeni specialiteti (zajec v zelju, zalit z novim vinom), da pomodrujejo kako in kaj so v preteklem letu gospodarili, mladina pa rada zapleše.

V soboto so tudi razdelili nagrade med tiste člane kmetijske zadruge, ki so se udeležili zveznega nagradnega natečaja za najboljši hektarski donos pšenice. Izmed 55 poljedelcev, ki so dosegli vsaj 27 stotov pridelka na hektar, so razdelili 150.000 dinarjev. Med temi nagradenci sta tudi Andrej Štok iz Marezig in Gaudenzij Belina iz Babičev, ki sta pridelala vsak po 40 stotov pšenice na ha.

Zelo živahno je bilo tudi na sejmišču. Res, da sejem ni bil med najbogatejšimi, saj so kmetje prignali le 230 glav živine in iztržili za 100 volov, krav, oslov, prašičev in koz približno milijon 300.000 din. vendar pa so bili prodajalci in kupci — eni bolj drugi manj — kar zadovoljni.

Vrvež je bil tudi na zabavišču, kjer je bil vrtljak, strelišče, ter okrog srečolova. Žal pa ni bilo nikogar, ki bi izmed 2000 srečk potegnil »trinajstoročje«. Tako je glavni dobiček — radijski sprejemnik ostal neizžreban in le zajci, buteljke vina, kuharice ter druge praktične drobnarije so šle med srečne dobitnike.

Kmečki praznik v Marezigah so zaključili z gostovanjem mladinske igralske skupine iz Smarij v nedeljo zvečer z uprizorit-

vijo igre »Princeska in pastirček«. K veselemu razpoloženju čez dan pa je v znatni meri pripomogla tudi marežanska godba na pihala, ki je neutrudno igrala pred Zadrudnim domom.

SAMI SI BODO ZGRADILI CESTO

V počastitev volitev v občinski ljudski odbor so v nedeljo že ob 6. uri zjutraj začeli graditi prebivalci Kuteževskega cesta, ki bo povezala njihovo vas z glavno cesto. Potem ko so člani kmetijskih zadrug izvolili svojega predstavnika v zbor proizvajalcev občine, se jih je 150 po številu lotilo dela in so napravili 1.500 delovnih ur. 15 voznikov je v tem času prepeljalo 110 kubičnih metrov zemlje.

To cesto bodo vaščani dogradili s sodelovanjem pripadnikov JLA, vodstvo nad delom pa je prevzel občinski odbor SZDL Ilirska Bistrica. I. V.

Tradicionalni „Kmečki teden“ v Ravnu

Minulo nedeljo so imeli prebivalci male vasice Raven nad Piranom svoj tradicionalni vsakoletni kmečki praznik, s katerim so začeli praznovanje »Kmečkega tedna«. V okviru praznovanja so prireditelji z znanim ravnskim javnim delavcem, šolskim upraviteljem Avgustom Gobjkovičem na čelu, organizirali kmetijsko-gospodarsko in gospodinjstvo razstavo, pri čemer je treba zlasti omeniti znaten napredek ravnških vinogradnikov in

EDVARD BUBNIČ

V Ilirski Bistrici so v soboto pokopali 73-letnega Edvarda Bubniča. Tiho in skromno je bilo njegovo življenje. Čeprav je bil samouk, je bil človek širokega kulturnega znanja. Zapustil je brez števila dragocenih knjižnih redkosti in celih zbirk, kulturnih in zgodovinskih dokumentov, arheoloških predmetov in dragoceno folklorno zbirko. Zanimiva je njegova zbirka slik najpomembnejših mož slovenskega kulturnega življenja in korespondenca z njegovimi sodobniki. Pokojnik je posedoval tudi slike podzemskih lepot Krasa, ki so bile narejene pred dvajset in več leti in so še danes vredne občudovanja.

Kljub vsem težavam, ki jih je prestopal v življenju in kljub preganjanju okupatorja je bil Edvard Bubnič vedno pošten, skromen in zaveden Slovenec. Najlepši dokaz spoštovanja njegovega dela in osebnosti pa je bila njegova zadnja pot ob veliki udeležbi domačinov. J.

Obvestilo

Iniciativni odbor za proslavo 15. obletnice pobege iz zloglasne kaznilnice ROCCA DI SPOLETO-PERUGIA, ki bo 13. oktobra prihodnjega leta, vabi vse bivše kaznjence te kaznilnice, da pošljejo na naslov *Lojze Tomec, Stari trg pri Rakeku ali Pavle Jančar, Ljubljana, Miklošičeva cesta 26* prijavo za udeležbo, v kateri naj navedejo, kje predlagajo, da bi proslavili ta dan, istočasno pa naj sporočijo imena vseh tistih, za katere vedo, da so bili žrtve tamkajšnje kaznilnice.

Barba Vane pravi...

Je že tako, da imamo vsak teden kako senzacijo, kot se temu pravi. Rusi so ga spet spustili in to s psičkom. Če bo šlo tako naprej, tam gor kmalu ne bo več prostora. Nekega mojega znanca je hudo zanimalo, zakaj so sovjetski znanstveniki uporabili prav psa za svoj poskus. Za to ni sicer nobenega uradnega tolmačenja, moje skromno mnenje pa je, da so to naredili zaradi posebnih lastnosti te živali. Kot ste brali, bi se morala psička vrniti nazaj na trdna tla živa in zdrava. Vidite, vsaka druga živalca bi se na tako dolgi poti lahko izgubila, za psa pa ne bo vprašanje, da po sledi spet pride tja, od koder so ga poslali nad oblake.

Skoda, da imam danes nekoliko manj prostora, sicer bi povedal še kaj o satelitu. Toda kaj ko moram obdelati še druga vprašanja, precej bližja, rekel bi, domača. Pred dnevi sem se oglašil pri naših matičarjih. »Stranke se sprejemajo vsak dan od 9.—12. ure,« piše na vratih. No in v tem času sem se tam tudi pojavil. Potreboval sem nekakšno potrdilo. Pa ga nisem mogel dobiti, ker ni bilo tistega, ki podpisuje. Saj ne rečem, če bi šlo res za kako veliko reč, toda za takšno potrdilo, ki ga naredijo na osnovi matičnega registra, bi po mojem mnenju

lahko pooblastili, da podpisuje še kdo drugi iz urada in ne samo vrhovni. Da se ne bo strankam dogajalo tako kot meni, ki sem zaradi tega izgubil dva dni.

V Izoli so mi očitali, da se preveč zadržujem le po glavnih ulicah. Zato me je znanec povabil, naj ga pospremim skozi mesto, češ da mi bo pokazal nekaj zanimivosti. Ustavila sva se najprej v Skladišni ulici, kjer ima svoje prostore Ljudska menza. Tu so me stanovalci sosedne hiše vprašali, če kaj vem, koliko časa bodo še izpostavljeni nezgodnemu smradu, ki ima svoje žarišče v stranišču omenjene ustanove. Obenem so mi povedali, da so z upraviteljem menze v sporu, ker se je ta polastil hišnega dvorišča, zamierijo pa mu tudi zaradi tega, ker je vse skupaj krstil za klapo in ker se na področni hišni svet poživlja. Jaz sem jim lepo razložil, da ga verjetno ne bom mogel ukrotiti. Kako naj to naredim sam, če vsa ulica ne zmore? Poskušajte torej z lastnimi silami urediti zadevo, ki res sila smrdi. Zato tudi jaz tega ne bom mešal dalje. Upravitniku še dober nasvet: prispevajte k vzpostavitvi miru med sosedmi! Vsem drugim pa lep pozdrav

Vaš Vane

TUDI INVALIDI SO LAHKO DOBRI ŠPORTNIKI

V juniju ustanovljeno Invalidsko športno društvo Koper je sredi oktobra priredilo v Kopru prvo okrajno športno tekmovanje. Zanimanje za to okrajno invalidsko športno prireditev je bilo veliko. Udeležili so se ga le zmagovalci občinskih invalidskih športnih tekmovanj. Tako je tekmovalo 15 invalidov iz Kopra, 11 iz Sežane, po 6 iz Postojne in Izole in 2 iz Hrpelj. V streljanju — tekmovalo je 33 članov — so dosegli najboljše rezultate: Franko Čehovin, Alojz Širca, Alojz Gažin, Jernej Stražar, Ivan Bubnik, Stipe Filipovič, Milenko Panič in Franc Baša. V namiznem tenisu so bili najboljši Franko Čehovin, Srečko Krpan in Milenko Panič, v šahu Marijan Piško, Stane Oblak in Srečko Krpan, v balinanju pa Jože Krebelj, Ivan Hribar, Alojz Širca in Alojz Kosmač. J. C.

SEŽANA

Razen predavanj po vseh šolah in po vseh večjih kolektivih so v sežanski občini posvetili tudi nekaj posebnih proslav v počastitev 40-letnice Oktobrske revolucije. Slavnostni akademiji so v četrtek, 7. t. m., organizirali v Stanjelu in Sežani, posebej pa je treba zabeležiti lepo uspelo proslavo v Dutovljah, ki je bila v nedeljo, 3. t. m. Po slavnostnem govoru, ki ga je imel sekretar občinskega komiteja ZKS tov. Rado Mahnič, in po izbranem kulturno-prosvetnem programu, je vzbudil prijetno pozornost obnovljeni pevski zbor, ki se mu je v zadnjem času priključilo lepo število mladine.

Tečaj za kinooperaterje

V zadnjih dneh preteklega meseca je bil v Kopru šestdnevni tečaj za kinooperaterje ozkega 16 milimetrskega filma. Udeležilo se ga je 25 prijavitelcev. Tečaj je organiziral Okrajni odbor Ljudske tehnike s pomočjo Tajništva za šolstvo pri OLO Koper in Zveze Svobod ter prosvetnih društev našega okraja.

Ker se aparati svetlobne projekcije pri posredovanju nazornega pouka v šolah in pri ljudsko-prosvetnem izobraževanju državljanov vse bolj uveljavljajo, je bil namen tega tečaja, da takoj izšola nekaj ljudi, ki bodo strokovno usposobljeni za upravljanje s kinoprojektorji. V 48 urah pouka so udeleženci tečaja dobili osnovno znanje o kinematografiji in optiki, dalje o elektrotehnikah, elektroakustiki, o tehnologiji filma ter o praktičnem in teoretičnem delu s kinoprojektorji.

Ob zaključku tega dobro uspelega tečaja so njegovi udeleženci dobili spričevala, predsednik Okrajnega odbora Ljudske tehnike Vinko Žnidaršič in drugi gosti te skromne svečanosti pa so tečajnikom zaželeli veliko uspeha pri njihovem praktičnem delu.

IZOLA

Po celoletnem prizadevanju odbora AMD Izola je društvu končno uspelo priti do prevoznega sredstva — avtomobila. Takoj po prevzemu avtomobila so v Izoli odprli tečaj za šoferje — amaterje. Interesenti se lahko vpišejo v tečaj pri tovarišu Peternelju, uslužbencu »Avtopromet Ljubljana« v Izoli, Trg Garibaldi. Razen tega tečaja bo AMD Izola priredilo v sodelovanju s Kmetijsko zadrugo tudi tečaj za traktoriste. db

Premalo razprave

o delu dijaške skupnosti

Konec preteklega meseca je imela mladinska organizacija na koprskem učiteljskišću svojo I. redno konferenco. Razen članov organizacije so ji prisostvovali tudi predsednica OK LMS Marija Vogrič, organizacijski sekretar OK ZKS Julij Titl, ravnatelj učiteljskišča prof. Jože Valentinčič, upravnica Dijaškega doma Katarina Vehar-Jura, vzgojitelj Milan Žerjav in zastopniki koprške gimnazije ter ekonomske srednje šole.

Tovariš Egidij Bonin je v svojem referatu najprej opozoril na vlogo mladinske organizacije v okviru izvajanja zaključkov VI. kongresa LMS, ki je bil letošnji jesen v Celju, nato pa razčlenil delo mladinske organizacije na učiteljskišču. Po pohvali in graji dosedanjega dela in po ugotovitvi, da bi učiteljskišniki lahko v večji meri sodelovali pri letošnjih mladinskih delovnih akcijah, se je razvila razprava, ki pa bi bila lahko bolj živahna, saj je tudi drugo poročilo o delu dijaške skupnosti in o odnosih med dijaki in vzgojitelji ter obratno, dalo dovolj osnove za razčiščenje marsikaterega nejasnega vprašanja.

Udeleženci razprave so z veseljem sprejeli predlog o izdajanju osrednjega dijaškega glasila, vsaka šola pa naj bi izdajala svoj interni časopis. Predlagali in osvojili so tudi predlog, da bi prirejali razne predstave in začeli razvijati lutkarstvo.

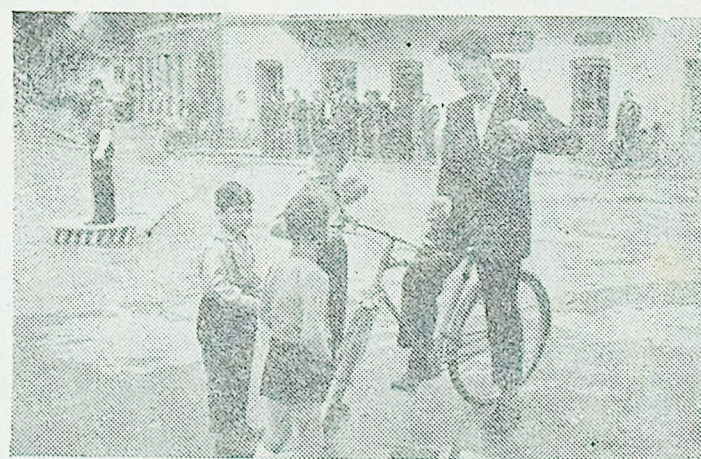
Med razpravo je bilo tudi precej govora o osnovanju partijske organizacije na učiteljskišču, ki bi lahko mnogo pripomogla v ideološko-politični vzgoji bodočega učiteljskega kadra, in o vzgojnih problemih v Dijaškem domu.

Ko je predsednica OK LMS Marija Vogrič po krajšem nagovoru o delu mladinske organizacije na učiteljskišču izročila najboljšim članom te organizacije diplome s pohvalami za uspešno delo, so razpravljali o možnostih ustanovitve mladinskega amater-

skega gledališča, ki že ima zaroček v raznih poskusih dramatskega dela v Dijaškem domu.

Ob zaključku konferenca so izvolili nov odbor, ki ga sestavljajo: Egidij Bonin, Sergej Pirjavec, Mirjam Reya, Yvone Laščak, Amalija Golob, Valentina Glažar, Alide Bressan in Damijan Hrabar. M. C.

Za prometno varnost

Med 13. in 20. oktobrom so v Ilirski Bistrici člani komisije za varnost prometa pri ObLO s pomočjo uslužbencev okrajnega Tajništva za notranje zadeve priredili poučno razstavo in vrsto predavanj po šolah o prometni varnosti. Razstava slik in opozoril koristnikom cest z grafikonimi ter statističnimi podatki prometnih nezgod v letošnjem letu je privabila slehernega domačina. V šolah so predavatelji govorili učencem o prometni varnosti in predvajali nekaj filmov o cestnoprometni varnosti. Tega pouka v Ilirski Bistrici, Knežaku, Premu, Jelšanah in Podrajah se je udeležilo več kot 1.200 otrok. V ilirsko-bistriški kino dvorani pa so članom Združenja šoferjev in avtomobilistov ter drugim prebivalcem predvajali film o prometu s komentarjem.

V mestu samem so na križišču usmerjali promet prometniki-pionirji. V tem tednu so uredili tudi prehod čez cesto za pešce in postavili opozorilne napise o pravilnem vedenju na cesti.

Podobno razstavo slik o prometnih nesrečah z grafikonimi in statističnimi podatki so odprli tudi v Postojni.

TELESNA VZGOJA · ŠPORT · SAH

LJUBLJANSKO-PRIMORSKA NOGOMETNA LIGA

Nova Gorica do pomladi na tretjem mestu

Zadnje kolo jesenskega dela ljubljansko-primorske nogometne lige ni prineslo nobenega presenečenja. Krim je z visokim rezultatom premagal Tržič in si tako zagotovil naslov jesenskega prvaka. Drugo mesto je zasedel kranjski Triglav, medtem ko je na tretjem mestu moštvo Nove Gorice. Toda le malo je manjkalo, da niso tretjega mesta zasedli Jeseničani. V tekmi z Ilirijo so namreč Goričani zaigrali zelo slabo in le s težavo zmagali s 4:3.

Izola in Rudar sta ostala v zadnjem kolu praznih rok. Medtem ko je Rudar v Ljubljani nesrečno izgubil s Slovanom z 1:2 (po dogodkih na igrišču bi bolj ustrezal neodločen rezultat), je Izola doživela na Jesenicah pravo katastrofo (7:2). Treba pa je upoštevati, da so bili Izolani oslabljeni, hkrati pa so naleteli na zelo razpotožen napad domačinov.

Zdaj je na sporedu še nekaj zaostalih tekem. Nova Gorica in Rudar sta do pomladi že zaključila bilanco, medtem ko ima Izola še možnost za osvojitve štirih točk. 17. novembra se bo namreč pomerila v Tržiču s tamkajšnjim moštvom, kajti tekmo Tržič—Izola so zaradi nepravilne registracije igralca Tržiča razveljavili. Druga možnost za dve točki pa bo v primeru, če bodo osvojili protest Izole proti verifikaciji tekme Izola—Krim. Kakor smo že poročali, je Izola protestirala proti zmagi Krima (2:1), ker je sodnik razveljavil dva popolnoma regularno dosežena gola. Tek-

movalna komisija o tem protestu še ni sprejela sklepa.

Odločilna igra v Postojni

V zaostalih tekmah primorskega nogometnega prvenstva je v nedeljo Postojna na svojem igrišču premagala Koper s 3:1, Primorje in Anhovo sta igrala neodločeno 3:3, medtem ko je bila tekma Adria—Sidro prekinjena pri stanju 3:0 za Adrio.

Za tekmo v Postojni lahko rečemo, da je bilo to najzanimivejše srečanje jesenskega dela primorskega nogometnega prvenstva. Obe moštvi sta pokazali dobro, smiselno in borbeno igranje in povsem zadovoljili številne gledalce. Domačini so bili nekoliko boljše in zmagali zaslužili. Posluževali so se dolgih pasov, kar je bilo glede na blatni teren povsem pravilno, medtem ko so Koprčani izgubljali čas s pretiranim kratkim podajanjem. Koprčani so se nekoliko bolj znašli v drugem polčasu, ko jim je uspelo zmanjšati rezultat na 1:2, toda prav v trenutku ko so se pripravljali na izenačenje, so jim Postojnčani s tretjim golom prekrizali račune. Nedeljska tekma med Postojno in Koprjo je pokazala, da sta ti dve moštvi boljše od drugih in da sta zasluženo na prvih dveh mestih. Zelo verjetno bo tudi spomladi borba za prvo mesto le med njima.

Neodločen rezultat v Ajdovščini je pravzaprav uspeh za Anhovo. To moštvo igra od tekme do tekme bolj solidno in že štiri nedelje ni doživelo poraza. Za Primorje pa lahko rečemo, da nas je po dobrem začetku v zadnjih tekmah razočaralo. Morda bo spomladi boljše?

Nekaj nenavadnega se je pripetilo na tekmi v Mirnu. Igrali

Lestvica:

Krim	9	7	2	0	23: 8	16
Triglav	9	7	0	2	30:10	14
N. Gorica	9	5	1	3	22:18	11
Jesenice	9	4	1	4	23:16	9
Grafičar	8	4	0	4	18:18	8
Slovan	9	4	0	5	19:21	8
Izola	8	3	1	4	14:20	7
Rudar	9	2	2	5	14:20	6
Tržič	7	2	1	4	11:28	5
Ilirija	9	1	0	8	12:27	2

so le 28 minut, potem pa je moral sodnik zaključiti igro, kajti na igrišču je ostalo le 6 igralcev Sidra. Dva Pirančana sta zbolela že med potjo, trije pa so morali zapustiti igrišče zaradi preostre igre domačinov.

Medtem ko je sodnik Perhan odlično sodil srečanje Postojna—Koper, pa tega ne moremo reči za sodnika Lulika iz Ajdovščine. Napravil je vrsto napak, predvsem pa mu zamerimo, da ni znal preprečiti preostre igre. Sicer pa je Lulik zelo slabo sodil tudi tekmo Tabor—Koper, kjer je napravil vrsto napak na škodo obeh moštev, zlasti pa na račun Kopra ter tudi tam ni znal preprečiti preostre igre. Vsekakor bi moralo vodstvo Primorske nogometne podzveze o tem primeru nekoliko resneje razmisliti. Dolžnost vseh, ki jim je pri srcu razvoj nogometa na Primorskem, pa bi bila, da se nujno pozanimajo za izpopolnitev sodniškega kadra na Primorskem, ki ga nam tako zelo primanjkuje.

Končna lestvica jesenskega dela primorskega nogometnega prvenstva, v kateri manjka samo še rezultat odložene tekme Branik—Sidro in prekinjene Adria—Sidro, je naslednja:

Koper	7	5	1	1	26: 9	11
Postojna	7	5	0	2	34: 8	10
Tabor	7	4	1	2	20:13	9
Primorje	7	3	1	8	17: 9	7
Anhovo	7	3	1	3	17:20	7
Branik	6	3	0	3	10:17	6
Adria	6	1	0	5	13:28	2
Sidro	5	0	0	5	5:33	0

Postojna ima najboljšo košarkarje

V nedeljo je bilo v Kopru košarkarsko prvenstvo Primorske za člane in mladince. Udeležba je bila sicer skromna (le pet moštev Partizan iz Kopra, Ilirske Bistrice, Postojne, Sežane in Cerknega), vendar boljše kot lani, hkrati pa lahko za letos trdimo, da se je kvaliteta zboljšala.

Prvo mesto so v članski konkurenci zasluženo osvojili Postojnčani. To je razumljivo, saj postojnski Partizan tekmuje v republiški ligi in ima največ izkušenj. Vendar je bilo opaziti, da so druga moštva nudila favoritu precej večji odpor kot druga leta. Zlasti velja to za Cerkno, ki je od vseh moštev najbolj presenetilo. Tako so med drugim premagali tudi Koper in zasluženo osvojili drugo mesto. Tretje mesto so zasedli Koprčani z istim številom točk kot Ilirska Bistrica, vendar z boljšo gol-diferenco. Glede na to, da je Koper igral na domačem terenu in pred svojim občinstvom, je tretje mesto zanj vsekakor neuspeh. Spet se je ponovila stara napaka Koprčanov, ki hočejo tekmovali povsod in povsod beležiti uspehe. Isti igralci, ki so igrali košarko, igrajo tudi rokomet, odbojko, goje plavanje, lahko atletiko in kdo ve kaj še vse. Gre za skupino mladih, talentiranih športnikov, ki bi brez dvoma lahko dosegli vrsto uspehov, če bi se zainteresirali le za tiste panoge, ki jim najbolj leže. Tako pa se z

neprestanimi treningi in tekmami izčrpavajo, škodujejo svojemu telesnemu razvoju, hkrati pa tudi nimajo osebnih zadoščenj, ker so uspehi v primerjavi z vloženim trudom neznatni. Morda bi bilo prav, da bi koprške športne organizacije in društva Partizan o tem vprašanju nekoliko resneje razmislile in sprejele ustrezne sklepe. O tem vprašanju pa se bo treba pogovoriti tudi drugod, saj Koper najbrž ni edini tovrstni primer.

Kakor pri članih tako so Postojnčani zmagali tudi pri mladincih. Drugo mesto je osvojila ekipa Kopra, tretje pa ekipa Sežane. Organizatorja — koprski Partizan je treba vsekakor pohvaliti, saj so s primerno propagando privabili precej občinstva na igrišče, hkrati pa poskrbeli, da so se tekme odvijale nemoteno.

MAGAZZINI

»S. GIUSTO« S. a r. l. TRST

plašči, dežni plašči, obleke, suknjiči, srajce, spodnja in zgornja trikotaža za moške, ženske in otroke

NAJNIŽJE CENE V TRSTU!

TRST, Corso Garibaldi 1, telefon 94-178

POUČNI FILM V ŠOLAH KOPRSKEGA OKRAJA

Od 14. oktobra pa do 7. novembra je bila na poti po Primorski filmska ekipa Zavoda za šolski in poučni film iz Ljubljane. Ekipa obiskuje osnovne šole, osemletke in nižje gimnazije. Program ekipe sestavljajo poučni in vzgojni filmi, ki jih mladina povsod z navdušenjem sprejema. Mali pionirji prihajajo k predstavam v večje kraje tudi iz najbolj oddaljenih šol.

Na svoji poti sprejema ekipa številna vabila, da bi obiskala še ta ali oni kraj, pa žal zaradi pomanjkanja časa in vnaprejšnje planirane turneje tega ne zmore. Vse povsod pa se poslavljajo od nje z vročo željo, da bi se čimprej spet videli.

Z eno samo ekipo Zavod seveda ne more ustreči tem prošnjam, zato bi nujno moral imeti vsaj dve filmski ekipi, ki bi v enem letu lahko obiskali vse šolske okoliše v Sloveniji. Kvalitetnih predstav, ki si jih povsod tako silno žele, bi bili v tem primeru mali pionirji deležni prav lahko celo dvakrat ali trikrat na leto. Božo Štefančič

Novinarsko društvo Slovenije Poverjeničstvo Koper

bo priredilo 28. novembra

NOVINARSKI PLES v hotelu »Triglav« v KOPRU

ZAVOD PRIMORSKE PRIREDITVE RIBISKI PRAZNIK

Petek, 8. novembra 1957, v večernih urah od Pirana do Kopra VRNITEV Z BOGATEGA LOVA, večerno rajanje v koprskem pristanu.

Ob 20. uri v Sindikalnem domu v Izoli ZABAVNI VEČER IZOLANSKIM RIBIČEM pripravili člani ljubljanske Drame, Opere in baleta — Korošec, Hafner in Rohaček, humoristi zabavnega ansambla Radia Ljubljane — Ježek in Spelca in Student-ski plesni orkester — Ljubljana.

Sobota, 9. novembra 1957, ob 10. uri na terasi podjetja »Riba« v Izoli (v primeru slabega vremena v piranskem gledališču) ZBOR RIBIČEV.

Ob 20. uri v dvorani Arrigioni: RIBISKI PLES, igra zabavni orkester izolarskih ribičev.

OBJAVA

Poverjeničstvo Društva novinarjev Slovenije v Koprju organizira v soboto, 9. in v nedeljo 10. t. m.

sindikalni odbojkarški turnir

na igrišču za slovensko gimnazijo. Zmagovalna ekipa bo prejela lep pokal Poverjeničstva DNS. Vabljeni k udeležbi!

DOPOLNILO

V nekrologu za pokojnim Francem Deklevo, objavljenem v prejšnji številki SJ, je nehotno izpadlo, da se je od pokojnika, ki je bil več kot deset let eden izmed najbolj vestnih zastopnikov Državnega zavarovalnega zavoda, ob odprtem grobu v Hrpoljah poslovil tudi šef podružnice DOZ v Postojni Vinko Benič, ki je pokojnik spregovoril v slovo v imenu direktorja DOZ in kolektiva postojnske podružnice.

MALI OGLASI

DVOKOLESA od 7.000.— dalje, ciklotomotorji od 44.000.— dalje ter Vespe, nove in rabljene, Vam nudi tvrdka Marcon, Trst, ulica Pietà 3. Pošljamo darilne pakete za Jugoslavijo.

Za nakup novih in rabljenih LAMBRET se obrnite na tvrdko Aldo Merolli v Gorici, ul. Garibaldi šte. 5, telefon 2723. Tvrdka uredi vse potrebno za izvoz. Pišite nam in dali Vam bomo vsa potrebna navodila!

Komfortno DVOSOBNO STANOVANJE v Koprju zamenjam za primerno v Novi Gorici. Poudarbo pošljite na upravo lista pod šifro »Ugodno«.

Kino

KOPER: 8., 9. in 10. novembra francoski film HEROJI SO UTRUJENI, 11. in 12. novembra sovjetski barvni film PEDAGOŠKA POEMA, 13. in 14. novembra jugoslovanski film ESALON DR. M.

IZOLA: 8. novembra jugoslovanski film TRENUTKI ODLOČITVE, 9. in 10. novembra ameriški barvni film KLICI »M« ZARADI UMORRA, 11. in 12. novembra angleški film SKOZI PEKEL, 13. in 14. novembra sovjetski barvni film PEDAGOŠKA POEMA.

PORTOROŽ: 9. novembra italijanski film PLASČ, 10. novembra ameriški barvni film DIVJA LETA, 11. novembra ameriški film KO PRIDE ZIMA, 12. novembra ameriški film URE OBUPA, 13. novembra ameriški barvni film GIPSY, 14. novembra italijanski barvni film ATILA.

PIRAN: 9. novembra ameriški film KLICI »M« ZA UMOR, 9. novembra italijanski barvni film PLASČ, 10. novembra ameriški film KO PRIDE ZIMA, 11. in 12. novembra ameriški barvni film DIVJA LETA, 13. in 14. novembra ameriški film URE OBUPA.

SECVOLJE: 9. novembra jugoslovanski film ESALON DR. M., 10. novembra angleški film SKOZI PEKEL, 14. novembra ameriški film UPOR NA LADJI CAINE.

SKOPLJE: 9. novembra kitajski film CIRKUS, 10. novembra ameriški film PO MORILČEVI SLEDI, 13. novembra francoski film HEROJI SO UTRUJENI.

SMARJE: 9. novembra angleški film SKOZI PEKEL, 10. novembra jugoslovanski film ESALON DR. M., 13. novembra ameriški film UPOR NA LADJI CAINE.

DEKANI: 9. novembra ameriški film PO MORILČEVI SLEDI, 10. novembra kitajski film CIRKUS.

POSTOJNA: 8., 9. in 10. novembra ameriški barvni film DOLINA MASCEVANJA, 12. in 13. novembra ameriški barvni film BROADVEJSKA USPAVANKA.

PIVKA: 9. in 10. novembra ameriški film SLAVOLOK ZMAGE, 13. in 14. novembra francoski film PREPOVEDAN SAD.

SEŽANA: 9. in 10. novembra ameriški film VELIKA NOČ CASANOVE, 12. in 13. novembra ameriški film BISTRE GLAVE, 14. in 15. novembra ruski film ENAINŠTRIDESETI.

Radio KOPER

NEDELJA, 10. novembra: 8.00 Kmetijska oddaja: Med mladimi združniki v Knežaku, Pogoji za ustanavljanje vinogradniških sadraskih skupnosti na gornjem Vipavskem — 8.30 Skladbe za harmoniko izvaja R. Hrovat — 10.30 Sosednji kraji in ljudje — 14.00 Pogovor s poslušalci — 14.10 Glasba po željah — 15.00 Vesti — 15.10 Melodije z zabavnim orkestrom Radio Ljubljana (skladbe B. Adamiča in Z. Bidolija) — 15.30 Naša nedeljska reportaža: Spomini na Veliki oktober — 15.50 Deset minut z ansamblom za narodne pesmi in ples »Kolo«.

PONEDELJEK, 11. novembra: 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti: Racionalna uporaba umetnih gnojil — 13.45 Ponedeljkove popevke — 14.00 Od melodije do melodije — 14.30 Sportna odaja — 14.40 To smo izbrali za vas — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Venček jugoslovanskih narodnih.

TOREK, 12. novembra: 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijska univerza: Izboljšujemo močvirna zemljišča — 13.50 Torkov operni oder — 14.30 Okno v svet — 14.40 Znanje filmske melodije — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Prirejane narodne pesmi iz raznih krajev, izvaja Miroslav Cangelovič z orkestrom Radio Beograd.

SREDA, 13. novembra: 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti: Zimsko škropljenje breskev — 13.45 Od melodije do melodije — 14.20 Sola in življenje: Pionirski odred v Piranu v Piranu Pojdim v Brda, Tolmin, Vipavsko — 14.40 Poje ljubljanski komorni zbor p. v. Mladena Pozičiča in Milka Skoberneta — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Igra tamburaški zbor Matka Siljakoviča.

ČETRTEK, 14. novembra: 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijska univerza: Kje in kako naj sadimo topole — 13.50 M. Berlioz: Benvenuto Cellini — uvertura — 14.00 Glasba po željah — 14.30 Pogovor z volivci: Govori predsednik OLO Nova Gorica inž. Karmelo Budina — 14.40 Glasba po željah (II. del) — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Narodni zvoki.

PETEK, 15. novembra: 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti: Pojavljene vina — 13.45 Popoldanske melodije — 14.30 Gospodarska oddaja: Nagrajevanje po učinku — 14.40 Pisan spored solistične, zborovske in orkestralne glasbe — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Domači pevci in ansambl pred mikrofonom: Sopranistka Nevenka Cupin iz Kopra.

SOBOTA, 16. novembra: 7.15 Glasba za dobro jutro, 7.30 Vesti — 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijska univerza: Zivnorenja in pašništvo na Krasu — 13.50 Povepke in ritmi od tu in tam — 14.30 Kulturna oddaja: Mladi umetniki — 14.40 Za vsakogar nekaj — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Dalmatinske narodne pesmi.

ČRNCE

BODO PRESELILI

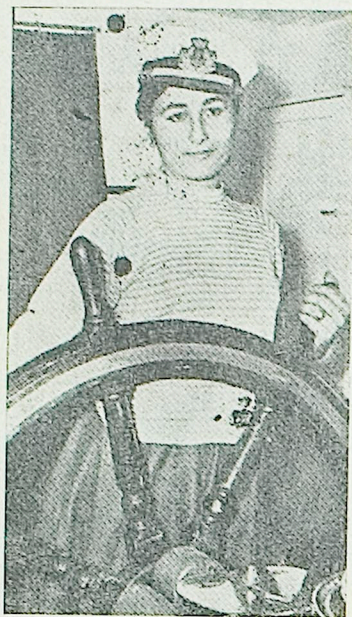
Med južnimi državami ZDA, kjer nikakor nečesto prenehati s protičrnsko gonjo, je tudi Alabama. Kaže, da se beli gospodje res ne morejo sprizniti s tem, da bi imeli iste pravice kot njihovi nekdanji sužnji. Oblast je mnenja, da to vprašanje najlaže reši, če iz najbolj nestrpnih središč preseli črno prebivalstvo v severne kraje. Naredili so že načrt za preselitev. Črncem bodo sezidali hiše in poskrbeli za zaposlitev. Z načrtom sta zadovoljni obe stranki.

NOVO STEKLO

Neka ameriška tovarna je začela izdelovati steklo, ki se odlikuje s posebnimi lastnostmi. Čeprav se na zunaj skoraj ne razlikuje od navadnega stekla, je trše kot jeklo, obenem pa lažje od aluminija. Svojo trdoto ohrani tudi pri višji temperaturi in se do 1350 stopinj Celzija skoraj ne spremeni. Novo steklo uporabljajo za izdelovanje prednjih delov raketnih izstrelkov. Proizvodni proces je skrivnost, ki jo strogo čuvajo.

ZGRADILI BODO MOST ČEZ BOSPOR

Turška vlada je sklenila zgraditi most čez Bospor. Stroški bodo znašali približno deset milijard dinarjev. Dve tretjini tega zneska bo posodila Francija.

Ne pomaga izpit. Carmelina Ridda je prva Italijanka, ki je naredila izpit za kapitana dolge ploube. Toda italijanski zakon izrecno prepoveduje, da bi katerikoli ladji poveljevala ženska. Zaradi tega se je po vsej Italiji razvnela razprava. Prebivalstvo je seveda na strani mladega kapitana

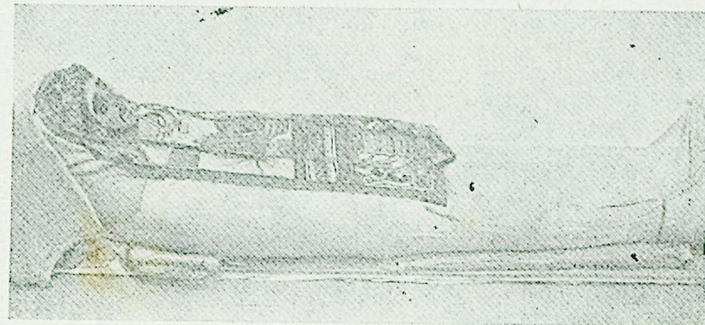
Med zanimivimi projekti medplanetarnih ladij je tudi »lunin taksi« konstruktorja Hermana Obertha. Takšno »vozilo« bodo po njegovem mnenju potrebovali prvi ljudje, ki bodo stopili na Mesec. Potrebno energijo za pogon strojev bodo dajali sončni žarki, ki jih bodo zbirala velika zrcala

Kaj bodo proučili v geofizičnem letu KAM GREDO SPONKE?

Letos poleti se je začelo Mednarodno geofizično leto, ki bo trajalo dve leti. S tem v zvezi smo že mnogo slišali, zlasti zadnje čase, odkar pluje po nebu prvi umetni satelit. Vendar so verjetno le malo komu znana vsa vprašanja, ki naj bi jih znanstveniki z združenimi močmi razčistili v teh dveh letih. Poglejmo nekaj poglavitnih.

Med drugim nameravajo proučiti zaledenela področja Arktike in Antarktike ter ugotoviti, kako množina ledu na obeh tečajih vpliva na podnebje našega planeta. Obenem bodo tudi natančno izmerili ledeno površino in skušali ugotoviti, če se ta širi ali morebiti manjša. Nadalje bodo proučili morske globine, zlasti globinske tokove in njihov vpliv. Prav tako zanima znanstvenike notranjost zemlje. O tem tudi zelo malo vemo, saj je doslej človek prodrl le do 6 kilometrov globoko. Potem je še več vprašanj: v zvezi z »zunanjim svetom«: izvor kozmičnih žarkov, polarni sij, sončne pege in podobno. Prav tako pa bodo skušali proučiti tudi zemeljski magnetizem.

Brez besed

Kaj z njim? Človek, ki je umrl pred nekaj tisočletji, povzroča angleškim muzealcem resne skrbi. Radi bi se ga iznebili, pa se ga ne morejo. Pred leti so kupili egiptovsko mumijo, ker jih je zanimalo platno, v katero je bilo ovito truplo. Ko so to odvlili, bi radi truplo pokopali. Tega pa oblast ne dovoli, ker je treba prošnji za pokop priložiti zdravniško potrdilo o smrti. Prav tako ne morejo trupla upepeliti, ker je zato potrebno soglasje sorodnikov umrlega. Mumije celo prepeljati ne morejo nikamor prav tako zaradi pomanjkanja dokumentov. Tako se je stari Egipčan po tisočletjih spopadel s birokracijo, ki mu ne da do zasluženega počitka

SZ IMA 200.000.000 PREBIVALCEV

Sovjetska statistična služba je objavila novico, da je po zadnjem ljudskem štetju v SZ 200.000.000 prebivalcev. Sovjetska zveza je torej po številu prebivalstva tretja na svetu. Pred njo sta Kitajska in Indija. Na četrto mesto pridejo ZDA, ki imajo 171.500.000 prebivalcev.

JAPONCI KUPUJEJO ZEMLJO NA MARSU

Ze pred nekaj leti so na Japonskem ustanovili Družbo za medplanetarna potovanja. Ta je začela, bolj za šalo kot za res, prodajati zemljišča na Marsu. Cena je bila 500 jenov za hektar. Tako je družba zbirala sredstva za svoja raziskovanja in poskuse. Seveda med prebivalstvom splošno ni bilo posebnega zanimanja, vendar pa so se našli ljudje, ki bi radi postali posestniki zemljišča na Marsu, čeprav so imeli le malo upanja, da bodo to kdaj videli. Po izstrelitvi umetnega satelita pa se je zadeva obrnila. Povpraševanje po zemlji na Marsu se je tako povečalo, da je cena poskočila kar za 1000% in zdaj je že nad 15.000 Japonec, ki imajo v rokah potrdila, da so lastniki dela našega soseda.

Plastična fotografija. Londončan George Reid je iznašel aparat, ki avtomatično oblikuje kip katerega koli modela. Aparat je zasnovan na osnovi zadnjih izkustev elektronike, mehanike in fotografije. Model najprej fotografira z več strani (slika zgoraj), nato pa iz posebne mase oblikuje kip v naravni velikosti (slika spodaj)

PIJANE KOKOŠI BOLJE NESEJO

Nemški učenjaki so naredili zanimiv poskus s kokošmi. Izbrali so jih nekaj in jim namesto vode dajali vino. Kokoši so se na to zanjele in pijačo kaj kmalu privadile in je popile dnevno povprečno po četrt litra. Ni pa ostalo samo pri tem. Pokazalo se je, da so pijane kokoši znesle precej več jajc kot pa njihove treznejše kolegice.

NI SE SPLAČALO

Neki londonski vlomilec je pred nedeve vlomil v banko. Svoj podvig je temeljito pripravil: že ponoči je splezal na streho in tam preždel dolge ure ter čakal na ugodno priložnost. Posrečilo se mu je priti v uradne prostore ne da bi izzval kakršenkoli sum. Tedaj je izvlekel revolver in ga nameril na osebje, ki je prestrašeno dvignilo roke. Skrbno je povezal uradnike drugega za drugim, nato pa se je lotil železne blagajne. Ko jo je odprl, je našel v njej — en šilling (približno 100 din). Denar so namreč prav pred tem poslali v drugo banko.

Angleška hladnokrvnost. Pred dnevi sta se v enem izmed najboljših londonskih hotelov sprla dva gosta. Med njima je prišlo najprej do ostrih besed, nato pa do streljanja. Restavracija je bila polna, vendar — kot vidimo na sliki — se ni nihče hudo vznemirjal. Ostali gosti so obsedeli pri svojih mizah in še natakar je mirno stregel na svojem »sektorju«

ERNEST HEMINGWAY:
Slovo od orožja

77

POSLOVENIL RADO BORDON

»Kaj počnete tu in borghese?« je vprašal natakar, potem ko mi je zmešal drugi martini.
»Na dopustu sem. Na bolniškem dopustu.«
»Tu ni nikogar. Ne vem, zakaj imajo hotel sploh odprt.«
»Ste lovili ribe?«
»Ujel sem nekaj lepih kosov. V tem letnem času lahko ujameš na trnek lepe komade.«
»Ste dobili tobak, ki sem vam ga bil poslal?«
»Sem. Kaj niste prejeli moje karte?«
Nasmehnil sem se. Nisem si bil mogel preskrbeti tobaka. Zelel si je ameriškega tobaka za pipo, toda moji sorodniki so mi ga bili nehali pošiljati ali pa je bil zadržan. Vsekakor ni nikoli dospel.
»Ga bom že kje dobil,« sem rekel. »Povejte mi, ste videli v mestu dve angleški dekletki? Prispeli sta semkaj predvčerajšnjim.«
»Nista v hotelu.«
»Bolničarki sta.«
»Videl sem dve bolničarki. Počakajte trenutek, zvedel bom, kje sta.«
»Ena izmed njiju je moja žena,« sem rekel. »Prišel sem sem, da se srečam z njo.«
»Druga pa je moja žena.«
»Ne šalim se.«
»Oprostite moji bedasti šali,« je rekel. »Nisem razumel.«

Odšel je in ni ga bilo nazaj precej časa. Jedel sem olive, slane mandlje in pečene krompirjeve rezine ter se ogledoval v civilni obleki v zrcalu za točilnico.
Natakar se je vrnil.
»V malem hotelu zraven postaje sta,« je rekel.
»Imate sendviče?«
»Naročil jih bom nekaj. Veste, tu ni ničesar. Zdaj ni tu nikogar.«
»Kaj ni zares prav nikogar?«
»Pač. Le nekaj ljudi.«
Prinesli so sendviče; pojelel sem tri in spil še nekaj martinijev. Še nikoli nisem pil tako osvežujočega in čistega. Zaradi njih sem se počutil civiliziranega. Dotlej sem bil imel preveč rdečega vina, kruha, sira, slabe kave in žganja.
Sedel sem na visokem stolčku pred lepim mahagonijevim pultom, medeninastim okovjem in zreali ter nisem mislil na nič. Natakar mi je zastavil nekaj vprašanj.
»Nikar mi ne govorite o vojni,« sem rekel.
»Vojna je bila daleč od mene. Morda sploh ni več vojne. Tu ni vojne.«
Tedaj sem doumel, da je vonja končana zame. Toda nisem imel občutka, da je zares končana. Imel sem občutek dečka, ki premišlja o tem, kaj se v določeni šolski uri dogaja v šoli, iz katere je bil izostal.
Catherine in Helen Ferguson sta pravkar večerjali, ko sem prišel v njun hotel. Ko sem stal v predsobi, sem ju videl pri mizi. Catherine je bila z obrazom obrnjena proč in videl sem linijo njenih las, njenega lica, lepega vratu in ramen. Fergusonova je pravkar nekaj govorila. Ko sem vstopil, je utihnila.
»Moj bog,« je rekla.
»Zdravo,« sem rekel.
»Kaj si ti?« je rekla Catherine.
»Obraz ji je zasijal. Bila je presrečna, da bi mogla verjeti. Poljubil sem jo. Catherine je zardela, jaz pa sem sedel za mizo.«
»Vi ste pravi ptiček,« je rekla Fergusonova. »Kaj pa počnete tu? Ste že jedli?«
»Ne.«
Vstopilo je dekle, ki je streglo, in rekel sem ji, naj

prinese krožnik tuj zame. Catherine me je ves čas gledala s srečnimi očmi.
»Kaj počnete v tej obleki?« je vprašala Fergusonova.
»V ministrstvu sem v službi.«
»V nekakšni tiskni ste.«
»Bodite no dobre volje, Fergy. Bodite vsaj malo dobre volje.«
»Prav nič nisem vesela, da vas vidim. Dobro vem, v kakšne težave ste spravili to dekle. Zame niste prav nič razveseljiva podoba.«
Catherine se mi je nasmehnila in me z nogo sunila pod mizo.
»Nihče me ni spravil v težave, Fergy. Sama si delam težave.«
»Ne morem ga trpeti,« je rekla Fergusonova. »S svojimi pretkanimi italijanskimi triki te je samo uničil in nič drugega. Američani so hujši od Italijanov.«
»Škoti so vendar tako moralni ljudje,« je rekla Catherine.
»Ne mislim tega. Mislim njegovo italijansko pretkanost.«
»Mar sem pretkan, Fergy?«
»Seveda ste. Še huje kot pretkan. Vi ste kača. Kača v italijanski uniformi: s plaščem čez ramena.«
»Zdaj nimam italijanske uniforme.«
»To je samo še en dokaz več za vašo pretkanost. Vse poletje ste imeli ljubezensko zgodbo in ste temu dekletu napravili otroka, zdaj se mi pa zdi, da jo mislite kar popihati.«
Nasmehnil sem se Catherine in ona se mi je nasmehnila.
»Midva jo bova oba popihala,« je rekla.
»Oba sta enaka,« je rekla Fergusonova. »Sram me je zate, Catherine Barkley. Nobenega srama in nobene časti nimaš in prav tako potuhnjena si kot on.«
»Nikarte, Fergy,« je rekla Catherine in jo potrepkala po roki. »Nikar me ne obsojaj. Saj veš, da se imava rada.«